

บทที่ 6

การพัฒนากฎหมายว่าด้วย

องค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายเป็นหลักการตรวจสอบที่มีวัตถุประสงค์เพื่อจะปกป้องความเป็นสูงสุดของรัฐธรรมนูญ มิให้บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกิดจากการตราของฝ่ายนิติบัญญัติมีข้อความขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ เป็นหลักปฏิบัติที่มีให้พบเห็นในทุกประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประเทศไทยได้นำหลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายดังกล่าวมาใช้ นับแต่ พ.ศ. 2475 ที่มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยเป็นต้นมา จนกระทั่ง พ.ศ. 2540 จึงได้นำรูปแบบในลักษณะศาลรัฐธรรมนูญทำนองเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญของสหพันธสาธารณรัฐเยอรมนีมาเป็นแบบอย่าง แต่บริบทการนำมาใช้โดยเฉพาะหลักสำคัญหลายประการไม่เหมือนกัน จึงก่อให้เกิดปัญหาต่อการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในประเด็นอันเกี่ยวกับองค์ประกอบของโครงสร้าง ขอบเขตแห่งอำนาจหรือกระบวนการใช้อำนาจ เช่น การเข้าสู่อำนาจของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของประเทศไทย ซึ่งขาดความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย เพราะที่มาและคณะกรรมการสรรหาไม่มีความยึดโยงกับประชาชน หรือคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในกฎหมายมหาชนจึงขาดการนำนิติปรัชญาในทางมหาชนมาใช้ทั้งที่คดีในทางรัฐธรรมนูญ เป็นคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับมหาชนเป็นส่วนใหญ่ หรือกรณีการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญที่ให้ประชาชนมีสิทธิฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็เป็นเพียงหลักการเท่านั้น ซึ่งในทางปฏิบัติยังมีองค์กรที่มากลั่นกรองคดีก่อนที่ศาลรัฐธรรมนูญจะวินิจฉัย เช่น ให้ประชาชนต้องไปยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินก่อน เป็นต้น นอกจากนี้ยังไม่มีหลักการตรวจสอบหรือการถ่วงดุลกับการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญด้วยหรือไม่ เพราะคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญมีผลเป็นเด็ดขาดผูกพันองค์กรที่ใช้อำนาจมหาชนของรัฐในทุกองค์กร

ดังนั้น เพื่อให้กระบวนการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายของประเทศไทยเป็นไปตามการปกครองระบอบประชาธิปไตยสากล การวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากฎหมายว่าด้วยองค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายโดยการนำเอาประเด็นต่าง ๆ

ที่เป็นปัญหา รูปแบบขององค์กร ขอบเขตแห่งอำนาจและการใช้อำนาจขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ด้วยการจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไข 2 ระดับ คือ ระดับรัฐธรรมนูญเพื่อการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ เพื่อการปรับปรุงแก้ไข พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561

สำหรับการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายดังกล่าวนี้ถือว่าเป็นการพัฒนากฎหมาย เพราะมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 อยู่แล้ว การพัฒนากฎหมาย ได้นำเอาผลจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากวิธีวิทยาการวิจัย เชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึก มาเป็นเนื้อหาสาระของบทบัญญัติที่ปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้เป็นกฎหมายที่สามารถใช้บังคับได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

1. บทบัญญัติปรับปรุงแก้ไขกฎหมายขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

การจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย แยกเป็น 2 ร่างกฎหมาย ดังนี้

1.1 ระดับรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีหลักกฎหมายเกี่ยวกับองค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งได้แยกบัญญัติไว้ต่างหากในหมวด 11 ว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญเป็นการเฉพาะตั้งแต่ มาตรา 200 ถึงมาตรา 214 แต่บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ยังมีความไม่ชัดเจนและเหมาะสมในหลักการขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งจากการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่า มีประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขในรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1) กระบวนการเข้าสู่อำนาจ

การเข้าสู่อำนาจ ขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีที่มาอยู่สองทาง คือ มาจากการคัดเลือกขององค์กรตุลาการในศาลยุติธรรมและตุลาการในศาลปกครองสูงสุด ตามมาตรา 200 และมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ตามมาตรา 203 ซึ่งจากการวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นของหัวข้อในงานวิจัยพบว่า การเข้าสู่อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญทั้งสองทางนี้ยังขาดความเหมาะสม

เพราะที่มาไม่มีความสอดคล้องกับหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย จึงสมควรให้มีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ในมาตราดังกล่าวรวมถึงมาตราที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ ดังนี้

(1) ที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ทั้งหมดมีจำนวน 9 คน จำนวน 5 คน ใน 9 คน มาจากการคัดเลือกของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจำนวน 3 คน และจากที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดจำนวน 2 คน จำนวนตุลาการ 5 คนนี้ มาจากการแต่งตั้งโดยองค์กรตุลาการซึ่งหากพิจารณาเพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงกับหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยแล้วการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักการสำคัญแต่ภายใต้ระบบการได้มาซึ่งตุลาการของศาลไทยจะพบว่าระบบการเข้าดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในองค์กรตุลาการของศาลยุติธรรมมาจากการสอบแข่งขันของนักกฎหมาย ส่วนตุลาการในศาลปกครองมาจากการคัดเลือกเช่นเดียวกับตุลาการในศาลทหาร ซึ่งแสดงว่าจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ 5 คนที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ของทั้งหมด 9 คนนั้นไม่ได้ให้สิทธิแก่ประชาชนในการมีส่วนเลือกเข้ามาทำหน้าที่เลยทั้ง ๆ ที่ผู้ที่ตรากฎหมายที่เป็นฝ่ายนิติบัญญัตินั้นมาจากการเลือกตั้งของประชาชนทั้งหมด และเมื่อได้ทำการเปรียบเทียบการเข้าสู่ตำแหน่งของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของราชอาณาจักรไทยกับของต่างประเทศ เช่น ศาลสูงสุดของสหรัฐอเมริกา ศาลรัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี หรือของสาธารณรัฐฝรั่งเศส จะพบว่าตุลาการรัฐธรรมนูญทั้งหมดของประเทศดังกล่าวมาจากการสรรหาโดยองค์กรทางการเมืองทั้งสิ้น กล่าวคือ มาจากการสรรหาของสภานิติบัญญัติ จากการสรรหาของวุฒิสภาและการแต่งตั้งโดยประธานาธิบดี โดยไม่มีองค์กรตุลาการหรือองค์กรอิสระองค์กรใดเกี่ยวข้องด้วย แต่ของประเทศไทยรัฐธรรมนูญ ส่วนใหญ่จะบัญญัติให้อำนาจขององค์กรตุลาการมีส่วนร่วมในการสรรหาบุคคลมาดำรงตำแหน่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเสมอ

ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการเข้าสู่อำนาจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 200 โดยองค์กรตุลาการมีส่วนร่วมในการคัดเลือกและสรรหาเช่นนี้ ยังมีความไม่เหมาะสมเพราะองค์กรตุลาการไม่มีจุดเชื่อมโยงหรือจุดเกาะเกี่ยวกับการใช้อำนาจของประชาชนตามหลักการปกครองในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งในระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ การใช้อำนาจรัฐในทุกอำนาจเป็นการใช้อำนาจธิปไตยของประชาชนผ่านตัวแทนโดยประชาชนจะมอบอำนาจให้ตัวแทนใช้อำนาจผ่านกระบวนการเลือกตั้ง ไปทำหน้าที่ตัดสินใจและแก้ปัญหาแทนตนในองค์กรของรัฐ และการใช้อำนาจธิปไตยของตนผ่านองค์กรรัฐเป็นการแสดงว่าอำนาจรัฐหรืออำนาจธิปไตยในรัฐนั้นเป็นของประชาชน และประชาชนสามารถควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของตัวแทนให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ หรือตัวแทนต้องทำหน้าที่

สนองตอบต่อปัญหาโดยคำนึงถึงผลประโยชน์และความต้องการของประชาชนมากกว่าของตัวแทนหรือพวกพ้อง หากตัวแทนใช้อำนาจโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ประชาชนย่อมมีอำนาจในการถอดถอนตัวแทนออกจากตำแหน่งก่อนครบวาระหรือไม่เลือกให้ไปทำหน้าที่อีกในกรณีวาระดำรงตำแหน่งของตัวแทนสิ้นสุดลง

การเข้าสู่ตำแหน่งของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 200 นั้น พบว่าประชาชนขาดการมีส่วนร่วม และองค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญมีจำนวนไม่มากแต่มีอำนาจในการตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรอื่นที่ประชาชนมีส่วนร่วม เช่น ตรวจสอบการตรากฎหมายซึ่งเป็นที่ประจักษ์ว่าเป็นเขตอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติโดยแท้หรือตรวจสอบนโยบายทางการเมืองของฝ่ายบริหาร ซึ่งทั้งสององค์กรต้องรับผิดชอบในการกระทำของตนต่อประชาชนและมีฐานที่มาจากการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน โดยเฉพาะองค์กรนิติบัญญัติซึ่งมีสภาพความเป็นองค์กรมหาชนขนาดใหญ่ ทำหน้าที่สะท้อนความต้องการของประชาชนในสังคมตามการปกครองในระบอบประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน ประกอบกับการเข้าสู่อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญเป็นระบบปิดที่แยกเด็ดขาดจากองค์กรนิติบัญญัติหรือองค์กรบริหารเกือบจะสิ้นเชิง โดยที่องค์กรนิติบัญญัติหรือองค์กรบริหารไม่อาจจะควบคุมหรือตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญได้ การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญภายใต้หลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายย่อมขาดความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย เพราะไม่สอดคล้องกับหลักนิติรัฐและหลักประชาธิปไตยที่ให้ความสำคัญกับประชาชนในฐานะเป็นต้นธารของอำนาจอธิปไตย และเป็นการขัดต่อหลักอันเป็นรากฐานของการจัดองค์การของรัฐเสรีประชาธิปไตย เพราะองค์กรที่ใช้อำนาจรัฐองค์กรใดก็ตามที่ไม่สามารถเชื่อมโยงหรือมีช่องทางกลับไปหาประชาชนได้ การใช้อำนาจขององค์กรนั้นย่อมขัดกับหลักประชาธิปไตย

การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยองค์กรศาลรัฐธรรมนูญของประเทศไทยที่ขาดความเชื่อมโยงกับประชาชนทำให้หลักอำนาจอธิปไตย เปลี่ยนสถานะจากของประชาชนไปเป็นของศาลรัฐธรรมนูญ ที่อยู่ภายใต้การกำหนดของผู้มีอำนาจจัดให้มีรัฐธรรมนูญ โดยเฉพาะรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งผู้มีอำนาจจัดทำมาจากอำนาจจัดให้มีของคณะรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 และเป็นผู้ออกแบบศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นไปตามวิถีทางของคณะรัฐประหารกำหนดไว้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและองค์กรที่มาทำหน้าที่ควบคุมความเป็นสูงสุดของรัฐธรรมนูญ ไม่ได้มาจากการใช้อำนาจของประชาชนบนพื้นฐานของประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ทำให้หลักความมั่นคงแน่นอนของกฎหมายที่จะเป็นหลักประกันให้ปัจเจกบุคคล (Individual) มีความมั่นใจในความมั่นคงแห่งนิติฐานะของตนตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญที่มีค่าบังคับสูงสุดลดลง เพราะว่าการเชื่อและความไว้วางใจต่อระบบกฎหมาย

ความสม่ำเสมอต่อเนื่องในกฎเกณฑ์ของบุคคลไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่า การกระทำของตนและผู้อื่นจะชอบด้วยกฎหมายอย่างไร ส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการทำหน้าที่ขององค์กรศาลรัฐธรรมนูญ เพราะองค์กรดังกล่าวขาดความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย

สำหรับตุลาการอีก 4 คนนั้น มาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ตามมาตรา 203 พบว่า ยังมีความไม่เหมาะสมเพราะประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการสรรหาเช่นกัน ซึ่งประเด็นของคณะกรรมการสรรหาจะได้กล่าวไว้โดยละเอียดในหัวข้อลำดับต่อไป อย่างไรก็ตาม โดยเหตุที่องค์กรศาลรัฐธรรมนูญยังมีความสำคัญต่อการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย และยังเป็นประโยชน์ต่อการควบคุมกฎหมายที่จะใช้บังคับกับประชาชนทุกคนในประเทศไทยอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้หลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายอยู่บนหลักพื้นฐานแห่งความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย มีความโปร่งใส เป็นธรรม สามารถตรวจสอบได้ และเป็นที่ยอมรับกับทุกฝ่าย จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยการบัญญัติให้กระบวนการเข้าสู่อำนาจของตุลาการรัฐธรรมนูญ มาจากการแต่งตั้งขององค์กรที่ประชาชนมีส่วนร่วมในทางใดทางหนึ่ง อย่างเป็นรูปธรรม โดยกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญส่วนหนึ่งยังคงมีที่มาจากตุลาการในศาลฎีกา และศาลปกครองสูงสุด เพราะยังเห็นความจำเป็นว่า ควรมีตุลาการอาชีพที่ผ่านประสบการณ์และมีความเชี่ยวชาญในการดำเนินกระบวนการพิจารณา การเขียนคำพิพากษา รวมทั้งการให้เหตุผลในคำพิพากษาทำนองเดียวกับศาล และมาจากองค์กรนิติบัญญัติและองค์กรบริหารอีกส่วนหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญผ่านตัวแทนขององค์กรที่ตนเลือกมาด้วยหลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยไม่ขาดสาย จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญเพื่อให้สอดคล้องกับหลักประชาธิปไตยในส่วนที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในลำดับต่อไป

จากที่กล่าวมานี้จะเห็นว่า ที่มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญมีความสำคัญและจำเป็นสำหรับสำหรับองค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตย

(2) คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คณะกรรมการสรรหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 203 มีจำนวน 5 คน และ 2 คน ใน 5 คน ยังคงเป็นองค์กรตุลาการที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ได้แก่ ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด นอกจากนี้บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญยังกำหนดให้องค์กรอิสระมีส่วนร่วมเป็นกรรมการสรรหาด้วย จากข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญย่อมแสดงให้เห็นถึงอำนาจขององค์กรตุลาการที่มีบทบาทอย่างสูงในการกำหนดบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพราะการเข้าสู่ตำแหน่งของ

องค์กรอิสระก็มาจากการสรรหาโดยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด ประธานศาลรัฐธรรมนูญและบุคคลซึ่งแต่งตั้งโดยองค์กรอิสระที่มีข้อครหาที่ต้องมีการสรรหา ซึ่งแตกต่างกับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของต่างประเทศ เช่น ในสหรัฐอเมริกา คณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลสูงสุดนั้น มาจากการแต่งตั้งของประธานาธิบดีจำนวน 7 คน ประกอบด้วย ข้าราชการจากทำเนียบรัฐบาล อัยการสูงสุด และข้าราชการระดับสูงของกระทรวงยุติธรรม หรือในกรณีการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่ให้วุฒิสภาและสภาผู้แทนราษฎรทำการสรรหาแยกจากกันเด็ดขาด เช่น ของสภาผู้แทนราษฎรเป็นการเลือกโดยทางอ้อม กล่าวคือ สภาผู้แทนราษฎรจะทำการคัดเลือกคณะกรรมการวิสามัญ ขึ้นมาคณะหนึ่งประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 12 คน มาจากการเสนอชื่อของพรรคการเมืองต่าง ๆ ตามสัดส่วนจำนวนสมาชิกของแต่ละพรรคที่มีอยู่ในสภาผู้แทนราษฎรประกอบเป็นคณะกรรมการสรรหา ส่วนการสรรหาของวุฒิสภา จะใช้วิธีการเลือกทางตรง โดยให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจัดทำบัญชีรายชื่อสองบัญชี โดยบัญชีแรกเป็นบัญชีรายชื่อของผู้พิพากษาศาลสูงสุด อีกบัญชีหนึ่งเป็นบัญชีรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว นำเสนอให้สมาชิกเลือกโดยตรงในวุฒิสภา

การที่ต้องกำหนดให้องค์กรนิติบัญญัติหรือองค์กรบริหารเป็นผู้สรรหาตุลาการรัฐธรรมนูญ ด้วยเหตุว่า ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญที่ใช้อำนาจรัฐองค์กรหนึ่งตามหลักพื้นฐานของการจัดองค์กรของรัฐตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ซึ่งต้องคำนึงถึงหลักการแบ่งแยกอำนาจและหลักความชอบธรรมในทางประชาธิปไตย การให้ศาลรัฐธรรมนูญมาจากการคัดเลือกและสรรหาจากองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหารหรือจากองค์กรตุลาการดังกล่าว ทำให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้รับเลือกเป็นที่ยอมรับจากทุกฝ่ายและการได้รับความเห็นชอบจากทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจ มีผลอย่างสูงต่อความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญ

สำหรับการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญของประเทศไทย หากกำหนดให้องค์กรอิสระเป็นกรรมการสรรหาโดยที่มาจากองค์กรอิสระ มาจากการสรรหาโดยประธานศาลฎีกา ประธานศาลปกครองสูงสุด และประธานศาลรัฐธรรมนูญ จะทำให้โครงสร้างของคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในด้านที่มาหรือการเข้าสู่อำนาจในบางส่วน โดยเฉพาะระหว่างศาลรัฐธรรมนูญกับองค์กรอิสระ มีลักษณะเป็นการทับซ้อนผลประโยชน์ขององค์กร เพราะเท่ากับเป็นการสลับสับเปลี่ยนให้แต่ละฝ่ายมีอำนาจสรรหาซึ่งกันและกัน จึงน่าจะเป็นการเกื้อผลประโยชน์ให้แต่ละฝ่ายมีความผูกพันหรือมีพันธะต่างตอบแทนกันได้ กรณีให้องค์กรอิสระเป็นคณะกรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจึงไม่น่าจะเหมาะสม ดังนั้นการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยกำหนดให้การสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทนขององค์กร

ที่ใช้อำนาจอธิปไตยทั้งสามอำนาจ คืออำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหารและอำนาจตุลาการ มีส่วนร่วมในการสรรหาคณะตุลาการรัฐธรรมนูญที่จะมาใช้อำนาจตรวจสอบการใช้อำนาจขององค์กรดังกล่าว แต่สัดส่วนคณะกรรมการสรรหาจะให้น้ำหนักกับฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหารมากกว่า เพราะเป็นองค์กรที่มาจากการใช้อำนาจของประชาชน โดยตรงและศาลรัฐธรรมนูญจะเข้ามาเกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ขององค์กรทั้งสองมากที่สุด

ดังนั้นในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญของประเทศไทยจึงกำหนดสาระของบทบัญญัติให้คณะกรรมการสรรหามีองค์ประกอบจากองค์กรที่ใช้อำนาจอธิปไตยทั้งสามฝ่าย คือ องค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหารและองค์กรตุลาการ

(3) คุณสมบัติของคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 5 คนมาจากผู้พิพากษาและอีก 4 คนมาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ สาขารัฐศาสตร์และจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการที่เทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุด

การกำหนดคุณสมบัติให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจากผู้พิพากษาเพราะวัตถุประสงค์ต้องการให้องค์คณะประกอบด้วยตุลาการที่มีความรู้ความชำนาญหรือมีความเชี่ยวชาญเพื่ออาศัยประสบการณ์ในการเขียนคำวินิจฉัยตลอดจนความเข้าใจกระบวนการพิจารณา รูปแบบของศาล รวมทั้งการให้เหตุผลคำพิพากษา แต่เนื่องจากว่า ระบบศาลของประเทศไทยเป็นระบบศาลคู่ ซึ่งแต่ละระบบศาลจะมีหลักคิด วิธีปฏิบัติในทางกฎหมาย การค้นหาความหมายตลอดจนวิธีการใช้และการตีความกฎหมายเป็นการเฉพาะ ดังนั้น การเข้าดำรงตำแหน่งของผู้พิพากษาแต่ละศาลจึงมีการกำหนดคุณสมบัติของผู้พิพากษาให้มีความเหมาะสมสำหรับแต่ละระบบศาล และเมื่อเข้าดำรงตำแหน่งแล้ว เป็นผลให้ผู้พิพากษาของศาลแต่ละระบบ ไม่อาจโอนย้ายไปดำรงตำแหน่งในระบบศาลอื่นได้ เช่น ให้ผู้พิพากษาศาลยุติธรรมไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาศาลปกครอง หรือผู้พิพากษาในศาลปกครองไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลทหาร หรือให้ผู้พิพากษาในศาลทหารไปดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลยุติธรรมย่อมไม่อาจกระทำได้ เพราะคดีในแต่ละระบบศาลจะมีผู้พิพากษาที่มีความรู้ความเข้าใจในกฎหมายอย่างถ่องแท้และเหมาะสมในแต่ละระบบของตนเอง เพราะลักษณะของปัญหาในทางกฎหมายจะมีความแตกต่างกัน

ศาลรัฐธรรมนูญเป็นองค์กรตุลาการองค์กรหนึ่งที่มีระบบคิดและกระบวนการปฏิบัติที่มีลักษณะแตกต่างจากศาลที่ใช้หลักกฎหมายเอกชน เช่นศาลยุติธรรมโดยทั่วไป เพราะมีหลักปฏิบัติเป็นการเฉพาะในทางมหาชน กล่าวคือ ระบบหรือกระบวนการความคิดและการกระทำของ

ศาลรัฐธรรมนูญต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สาธารณะและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน (เอกชน) ให้เกิดดุลยภาพกัน โดยที่รัฐยังคงมีอำนาจเหนือกว่าเอกชน ข้อความคิดทางกฎหมายมหาชน จึงมีความมุ่งหมายเพื่อให้สามารถวิเคราะห์ หรือสามารถมองปัญหาในเรื่องมหาชนได้อย่างมีเหตุผล และมีความสอดคล้องกับระบบกฎหมายและสามารถใช้กฎหมายมหาชนได้อย่างเป็นระบบ และสิ่งสำคัญของข้อความคิดในทางมหาชนจะยึดหลักการปฏิเสธไม่นำกฎหมายในทางเอกชน มาใช้บังคับ หมายความว่า เมื่อจะแก้ปัญหามหาชนจะไม่นำหลักกฎหมายเอกชนมาใช้ เช่น ไม่นำหลักวิธีพิจารณาความแพ่ง มาใช้โดยตรงในการดำเนินกระบวนการพิจารณาคดีทางรัฐธรรมนูญ เนื่องจากกฎหมายมหาชนมีวิธีพิจารณาคดีเฉพาะของตนเอง จึงมีขั้นตอนที่แตกต่างจากวิธีพิจารณาของเอกชน เพราะวิธีพิจารณาของศาลยุติธรรมกับศาลรัฐธรรมนูญมีหลักการไม่เหมือนกัน เนื่องจากศาลยุติธรรมใช้การพิจารณาคดีตามระบบกล่าวหา แต่ศาลรัฐธรรมนูญใช้ระบบไต่สวน นอกจากนี้ ในทางมหาชนมีการสร้างหลักกฎหมายระหว่างผลประโยชน์สาธารณะกับการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้เกิดดุลยภาพ โดยไม่ให้หลักการของสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีมากจนเกินไป เพราะหากเป็นเช่นนั้นก็จะเกิดความเสียหาย

ดังนั้นจุดมุ่งหมายหลักของการประสานดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะกับสิทธิเสรีภาพของเอกชนข้างต้นจะบรรลุผลสำเร็จได้ก็ด้วยองค์การตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติ ความรู้ ความตระหนักในความสำคัญ และทัศนคติของนักกฎหมายมหาชนที่ต้องดีความ เพื่อสร้างกฎหมายมหาชนขึ้นมาบนพื้นฐานของความสมดุลดังกล่าวซึ่งเป็นหัวใจของการตีความกฎหมายมหาชน

คดีทางรัฐธรรมนูญ เป็นคดีทางมหาชนที่มีนิติวิธีและนิติปรัชญาเป็นการเฉพาะ ซึ่งจะมีกระบวนการวินิจฉัยที่ไม่เหมือนกับคดีในศาลเอกชนทั่วไป จึงไม่อาจนำนิติวิธีหรือระบบความคิดและทัศนคติต่อระบบกฎหมายของผู้พิพากษาในศาลธรรมดาเช่นศาลยุติธรรมทั่วไปมาวินิจฉัยคดีในทางมหาชนได้ เพราะผู้พิพากษาในระบบศาลเอกชนส่วนใหญ่จะมีความรู้ความชำนาญเฉพาะในหลักกฎหมายเอกชนเป็นพื้นฐาน ซึ่งทำให้ขาดทักษะและความเชี่ยวชาญในการวินิจฉัยในประเด็นแห่งคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายมหาชน หากกำหนดให้ผู้พิพากษาในคดีเอกชนมาวินิจฉัยคดีในทางมหาชน อาจมีแนวโน้มว่าจะนำหลักและนิติวิธีตลอดจนปรัชญาของกฎหมายอื่นที่มีใช้สาขากฎหมายมหาชน แต่เป็นกฎหมายสาขาที่ตนคุ้นเคยปฏิบัติหรือมีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการวินิจฉัยเพื่อค้นหาความมุ่งหมายของกฎหมายมหาชน ย่อมเป็นการใช้นิติวิธีที่ผิดหลักของการตีความกฎหมาย ดังนั้นการกำหนดให้ตุลาการรัฐธรรมนูญที่มีคุณสมบัติเป็นผู้พิพากษาโดยเฉพาะผู้พิพากษามาจากศาลยุติธรรมมาทำหน้าที่ในศาลรัฐธรรมนูญจึงมีความไม่เหมาะสมเพราะระบบของศาลยุติธรรมเป็นระบบที่ใช้กฎหมายเอกชนแต่ระบบของศาล

รัฐธรรมนูญเป็นระบบที่มีกระบวนการคิดไปในทางมหาชน ซึ่งแตกต่างจากการกำหนดคุณสมบัติของตุลาการรัฐธรรมนูญในต่างประเทศ เช่นกรณี ศาลรัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่ไม่ได้มาจากผู้พิพากษาอาชีพนั้นส่วนใหญ่แล้วเป็นศาสตราจารย์ในมหาวิทยาลัยที่เชี่ยวชาญด้านกฎหมายมหาชนและกฎหมายรัฐธรรมนูญ ทำให้กระบวนการพิจารณาและคำวินิจฉัยเป็นที่ยอมรับต่อสาธารณชนทั่วไป

สำหรับประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่ได้กำหนดว่าตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ในด้านกฎหมายมหาชน ซึ่งการไม่กำหนดคุณสมบัติดังกล่าวไว้ เป็นผลให้การพิจารณาหรือการวินิจฉัยคดีขาดหลักปรัชญาหรือตรรกะในทางมหาชน การวินิจฉัยคดีในทางรัฐธรรมนูญอาจมีความไม่สมบูรณ์ทั้งในประเด็นข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายได้ ดังที่เคยปรากฏในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เช่น คำวินิจฉัยที่ 28/2557 ว่าพระราชกฤษฎีกายกยบสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2556 เฉพาะในส่วนที่กำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไปในวันที่ 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2557 ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ เพราะเหตุว่าการเลือกตั้งมิได้เป็นวันเดียวกัน ซึ่งในคำวินิจฉัยนี้ไม่พบว่าได้มีการนำหลักกฎหมายมหาชนว่าด้วยหลักความคุ้มค่าหรือหลักทฤษฎีว่าด้วยประโยชน์สาธารณะ (Public interest) มาพิจารณาอย่างเพียงพอในคำวินิจฉัยดังกล่าว ทำให้รัฐต้องสูญเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดการเลือกตั้งอันอาจคำนวณเป็นเงินได้สูงถึง 3,800 ล้านบาทโดยปราศจากประโยชน์ใด ๆ และผลของคำวินิจฉัยเป็นเหตุให้ไม่สามารถเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเข้ามาทำหน้าที่ในฝ่ายนิติบัญญัติ ส่งผลให้ไม่อาจแต่งตั้งรัฐบาลเข้ามาบริหารประเทศทำให้รัฐต้องสูญเสียประโยชน์อันไม่อาจคำนวณเป็นเงินได้อีกนับประการ จึงไม่อาจกล่าวได้อย่างชัดเจนว่า กระบวนการพิจารณาหรือคำวินิจฉัยในแต่ละกรณีดังกล่าวได้มีการนำหลักกฎหมายมหาชน เช่น การไม่นำหลักความคุ้มค่า หลักประโยชน์สาธารณะและหลักสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ตามแนวคิดหรือนิติปรัชญาของกฎหมายมหาชนมาประกอบคำวินิจฉัยอย่างเพียงพอและเหมาะสมอย่างไร และยังไม่พบหลักทฤษฎีว่าด้วยผลประโยชน์ (Interest theory) ที่มีความสัมพันธ์กับคนหมู่มากปรากฏในคำวินิจฉัยดังกล่าว เป็นผลให้การไปใช้สิทธิเลือกตั้งของประชาชนกว่า 20 ล้านคนที่ไม่ได้ทำตามมาตรา 72 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ไม่ได้ได้รับความคุ้มครองตามมาตรา 4 ที่รัฐธรรมนูญฯ ได้รับรองไว้ และไม่สอดคล้องกับคำปรารภของรัฐธรรมนูญฯ ที่ได้แสดงเจตนารมณ์ไว้อย่างชัดเจนว่า จะคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนและสนับสนุนส่งเสริมให้ประชาชนมีบทบาทและมีส่วนร่วมในการปกครองและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐให้สัมฤทธิ์ผลอย่างเป็นรูปธรรมตามวิธีการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขแบบรัฐสภา

นอกจากนี้ยังพบว่าในคำวินิจฉัยที่ 12-13/2551 กรณีของนายสมักร สุนทรเวช ว่าการกระทำของอดีตนายกรัฐมนตรีเป็นการกระทำที่ขัดกันแห่งผลประโยชน์ (Conflict of Interests) ตามมาตรา 267 ประกอบมาตรา 265 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งหลักการขัดกันแห่งผลประโยชน์อาจถูกตรวจสอบได้ด้วยหลักทฤษฎีในทางมหาชนอื่นอีกหลายทฤษฎี เช่น ทฤษฎีว่าด้วยความเชื่อถือ (Trust Test Theory) คือพิจารณาว่า การที่บุคคลได้รับผลประโยชน์ใดมาจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจใดไปในทางตำแหน่งหน้าที่การงานของบุคคลนั้นหรือไม่ หรืออีกนัยหนึ่ง บุคคลนั้นได้ผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นสิ่งตอบแทนอย่างมากพอที่จะเห็นได้ว่าส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่อย่างภาวะวิสัยของบุคคลดังกล่าวนี้หรือไม่ และการกระทำดังกล่าวอ้างว่าเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรา 267 ประกอบมาตรา 265 นั้น จะขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญว่าด้วยสิทธิเสรีภาพพื้นฐานส่วนบุคคลที่พึงต้องได้รับความคุ้มครองตามที่รัฐธรรมนูญได้รับรองไว้หรือไม่ ซึ่งไม่พบว่าศาลรัฐธรรมนูญได้นำหลักมหาชนว่าด้วยการประสานดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะกับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนมาใช้มาประกอบการวินิจฉัยอย่างเพียงพอและเหมาะสมอย่างไร แต่กลับพบว่ามีกรณำความหมายในพจนานุกรมซึ่งไม่มีสถานะเป็นกฎหมายมาประกอบการตีความเพื่อค้นหาความหมายซึ่งเป็นการขัดกับหลักการตีความของระบบกฎหมายเป็นอย่างยิ่ง

การไม่เข้าใจในหลักกฎหมายมหาชนอย่างถ่องแท้เป็นผลให้การใช้อำนาจคลาดเคลื่อนไปจากแนวคิดทฤษฎีของหลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย เช่น การใช้อำนาจในการตีความกฎหมายที่เกินเลยไปจากที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ เป็นการตีความขยายเขตอำนาจไปโดยมิชอบ เช่น ประเด็นการรับคำร้องตามมาตรา 68 ของคำวินิจฉัยที่ 18-22/2555 ว่าการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา 291 (แก้ไขทั้งฉบับ) หรือคำวินิจฉัยที่ 15-18/2556 กรณีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญของฝ่ายนิติบัญญัติ ตามมาตรา 291 (แก้ไขรายมาตรา) ว่าด้วยที่มาของสมาชิกวุฒิสภาให้มาจากการเลือกตั้งของฝ่ายนิติบัญญัติ ว่าทั้งสองกรณีเป็นการล้มล้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขนั้น มีประเด็นว่าศาลมีอำนาจรับคำร้องของบุคคลทั่วไปโดยไม่ผ่านกระบวนการของอัยการสูงสุดตามมาตรา 68 วรรค 2 ได้โดยตรงหรือไม่ เพราะการรับคำร้องของศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ผ่านกระบวนการตรวจสอบของอัยการสูงสุดย่อมเท่ากับว่า ศาลรัฐธรรมนูญเข้าไปใช้อำนาจของอัยการสูงสุดโดยตรง ย่อมเป็นการใช้อำนาจโดยไม่ชอบ และไม่มิบบทบัญญัติแห่งกฎหมายใดให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องดังกล่าวไว้และนอกจากนั้นยังเป็นปัญหาต่อไปอีกว่า การใช้อำนาจในการตรวจสอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญตามมาตรา 291 แห่งรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ทั้งในส่วนของเนื้อหาและกระบวนการพิจารณา ซึ่งไม่ได้ให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญในการตรวจสอบทั้งรูปแบบและเนื้อหา

ของการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญย่อมไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ และเป็นการขัดกับหลักการแบ่งแยกอำนาจด้วยเช่นกัน

คำวินิจฉัยที่ 1/2557 ว่าการแก้ไขรัฐธรรมนูญตามมาตรา 68 เกี่ยวกับการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 190 มีประเด็นที่เป็นปัญหาว่าศาลรัฐธรรมนูญได้ขยายเขตอำนาจกว้างลวงเข้าไปในอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติในลักษณะเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญเสียเองหรือไม่ หมายความว่าศาลรัฐธรรมนูญได้สร้างบทบัญญัติที่มีผลเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญมาตรา 291 (1) วรรคสอง ขึ้นมาโดยปริยายหรือไม่ ซึ่งก็เหมือนกับคำวินิจฉัยที่ 6-7/2551 ในกรณีคำสั่งแถลงการณ์ร่วมสนับสนุนให้ประเทศกัมพูชานำเขาพระวิหารขึ้นทะเบียนมรดกโลกว่าต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา ตามมาตรา 190 วรรคสอง ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่บัญญัติว่า “..หนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย..” โดยศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยเห็นว่า หนังสือสัญญาดังกล่าว “อาจ” มีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญที่กลายเป็นเหมือนว่าเป็นการเพิ่มเติมถ้อยคำในรัฐธรรมนูญไปโดยปริยาย (De Facto Amendment) จะผลทำให้การกระทำที่อยู่ในอำนาจของฝ่ายบริหารมีสภาพเป็นการจัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและมีปัญหาว่า อยู่ในเขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญที่จะแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญด้วยผลของคำวินิจฉัยได้

คำวินิจฉัยที่ 27/2557 การรับคำร้องของผู้ตรวจการแผ่นดินไว้ทำการวินิจฉัยตามมาตรา 245 (1) ซึ่งมีวัตถุประสงค์ว่า “บทบัญญัติแห่งกฎหมายใดมีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญ..” แต่ในคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ได้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายเป็นวัตถุประสงค์ แต่กลับนำเอาการจัดการเลือกตั้งเป็นวัตถุประสงค์ เท่ากับว่าศาลทำการแก้ไขรัฐธรรมนูญและขยายเขตอำนาจของตนเอง โดยไม่มีบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญมาตราใดให้อำนาจเช่นนั้นและกระบวนการวินิจฉัยจะมีสภาพเป็นการขัดกับหลักการแบ่งแยกการใช้อำนาจหรือหลักการตรวจสอบถ่วงดุลการใช้อำนาจประการใด หรือไม่ เป็นต้น

บทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ผู้ทรงคุณวุฒิในสาขานิติศาสตร์ว่าต้องมีคุณสมบัติเกี่ยวกับความรู้ความสามารถในกฎหมายมหาชนไว้ จึงยังมีความไม่เหมาะสม โดยงานวิจัยนี้เห็นมีความจำเป็นว่า ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายโดยต้องกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่มาจากการศึกษาในสาขานิติศาสตร์ ต้องเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในด้านกฎหมายมหาชนโดยเฉพาะด้วย

(4) ขั้นตอนการได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 204 กำหนดให้กระบวนการได้มาซึ่งคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ก่อนนำขึ้นทูลเกล้าเพื่อให้พระมหากษัตริย์ทรงลงพระปรมาภิไธยแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

กระบวนการได้มาซึ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สรุป มี 3 ขั้นตอน คือ

(4.1) การคัดเลือกโดยองค์การตุลาการตามมาตรา 200 จำนวน 5 คน

(4.2) การสรรหาของคณะกรรมการสรรหา ตามมาตรา 203 อีกจำนวน 4 คน

(4.3) การได้รับความเห็นชอบ โดยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ได้มาทั้งจากการคัดเลือกและการสรรหาทั้ง 9 คน ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภามาตรา 204

แม้ว่าตุลาการที่ได้มาจากสองกระบวนการแรกหาวุฒิสภาไม่เห็นด้วย ตุลาการนั้นก็ไม่ต้องปฏิบัติหน้าที่ได้ กระบวนการเข้าสู่อำนาจของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสามขั้นตอน ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการคัดเลือกหรือสรรหาองค์กรที่จะมาทำหน้าที่ในการปกป้องสิทธิเสรีภาพของตน เพราะขั้นตอนแรกตุลาการรัฐธรรมนูญก็มาจากการคัดเลือกที่เป็นอิสระขององค์กรตุลาการที่กำหนดให้เป็นอำนาจของประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุด ขั้นตอนที่สองมาจากการสรรหาของคณะกรรมการสรรหาที่ยังขาดความเหมาะสมเพราะคณะกรรมการสรรหาส่วนใหญ่มาจากองค์กรอิสระที่มาจากการสรรหาของศาลฎีกา ศาลปกครองสูงสุดและศาลรัฐธรรมนูญที่มีความสัมพันธ์กันในเชิงสรรหาซึ่งกันและกัน ในขั้นตอนที่สามกำหนดให้ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ซึ่งการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ยังขาดความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยและไม่สอดคล้องกับหลักการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชน เพราะสมาชิกวุฒิสภาไม่ได้มาจากประชาชน โดยสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีที่มาอยู่สองช่วงเวลาด้วยกัน คือ

ช่วงที่หนึ่ง ซึ่งเป็นไปตามบทเฉพาะกาล มาตรา 269 ที่กำหนดให้วุฒิสภามีจำนวน 250 คน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ถวายคำแนะนำ โดยมาจากการดำเนินการจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาของคณะกรรมการการเลือกตั้ง จำนวน 50 คน และมาจากการคัดเลือกของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกวุฒิสภาจำนวน 194 คน รวมกับผู้ดำรง

ตำแหน่งปลัดกระทรวงกลาโหม ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ผู้บัญชาการทหารบก ผู้บัญชาการทหารเรือ ผู้บัญชาการทหารอากาศ และผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

ช่วงที่สอง คือ เมื่อพ้นระยะเวลา 5 ปีนับแต่วันที่มิพระบรมราชโองการแต่งตั้งวุฒิสภาช่วงที่หนึ่งแล้วให้วุฒิสภามีจำนวน 200 คน มาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงาน หรือเคยทำงาน ด้านต่าง ๆ ที่หลากหลายของสังคม โดยในการแบ่งกลุ่มต้องแบ่งในลักษณะที่ทำให้ประชาชน ซึ่งมีสิทธิสมัครรับเลือกทุกคนสามารถอยู่ในกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งได้ ตามมาตรา 107 ของรัฐธรรมนูญดังกล่าว

กระบวนการเข้าสู่อำนาจของวุฒิสภาทั้งสองช่วงมาจากการแต่งตั้งทั้งหมด แม้จะมีลักษณะคล้ายกับประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยที่มั่นคงสมบูรณ์ในบางประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษ ที่สภาสูงหรือสภาขุนนางมาจากการแต่งตั้งเช่นเดียวกัน แต่วุฒิสภาของอังกฤษนั้นนั้นแทบจะไม่มีบทบาทใด ๆ ในทางการเมืองเลยเนื่องจากไม่ได้มาจากประชาชนอำนาจหน้าที่หลักของสภาขุนนางเพียงทำหน้าที่ในการกลั่นกรองกฎหมายเท่านั้น แตกต่างจากวุฒิสภาของสาธารณรัฐฝรั่งเศส ที่มาจากการเลือกตั้งทางอ้อมโดยให้สภาท้องถิ่นเป็นผู้เลือกจะมีอำนาจมากขึ้นแต่ก็ยังน้อยกว่าอำนาจของสภาผู้แทนราษฎร กล่าวคือ ไม่มีอำนาจอภิปรายไม่ไว้วางใจนายกรัฐมนตรีและไม่มีอำนาจพิจารณากฎหมายงบประมาณ แต่มีอำนาจในการสรรหาคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ

วุฒิสภาของสหรัฐอเมริกาหรือสภาเซเนตมาจากการเลือกตั้งโดยตรงทั้งหมดและถือเป็นตัวแทนของมลรัฐทั้ง 50 มลรัฐ เพราะแต่ละมลรัฐจะเลือกสมาชิกวุฒิสภามลรัฐ 2 คน ไม่ว่าจะมลรัฐเล็กหรือมลรัฐใหญ่ วุฒิสภามีอำนาจมากกว่าสภาผู้แทนราษฎรกล่าวคือมีอำนาจในการเสนอกฎหมายเท่ากับสภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจในการถอดถอนนักการเมืองตั้งแต่ประธานาธิบดีลงมา และมีอำนาจในการให้ความเห็นชอบผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง เช่น ให้ความเห็นชอบบุคคลที่จะดำรงตำแหน่งผู้พิพากษาในศาลสูงสุด เช่นเดียวกับสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีที่วุฒิสภามีอำนาจในการสรรหาคณะตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เพราะวุฒิสภามาจากการเลือกตั้งของประชาชนทำนองเดียวกับวุฒิสภาของสหรัฐอเมริกา

วุฒิสภาส่วนใหญ่ของต่างประเทศจะมีส่วนร่วมในการสรรหาคณะตุลาการรัฐธรรมนูญ เพราะมีจุดเชื่อมโยงกับประชาชนภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ทำให้องค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในประเทศต่าง ๆ ได้รับการยอมรับและมีผลต่อความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรดังกล่าว การควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายจึงเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน ส่วนวุฒิสภาของประเทศไทยโดยเฉพาะในช่วงแรกของการเข้าสู่อำนาจ มาจากการแต่งตั้งของคณะรัฐประหารที่ยึดอำนาจรัฐบาลของประชาชนเมื่อวันที่

22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 การเข้าสู่ตำแหน่งของสมาชิกวุฒิสภาแม้จะมาจากทบับคับสูงสุดของกฎหมาย คือรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แต่รัฐธรรมนูญดังกล่าวไม่ได้มาจากการใช้อำนาจอธิปไตยของประชาชนและประชาชนไม่มีส่วนร่วม เพราะเป็นรัฐธรรมนูญที่คณะรัฐประหารเป็นผู้มีอำนาจจัดให้มี และกำหนดผู้มีอำนาจในการจัดทำ ภายใต้กรอบความเห็นชอบของคณะรัฐประหารทั้งหมด ดังนั้นการกำหนดให้ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องได้รับความเห็นชอบของวุฒิสภาที่ไม่ได้มาจากประชาชนและจากรัฐธรรมนูญที่ประชาชนไม่มีส่วนร่วมจึงไม่มีความเหมาะสม เพราะท้ายสุดการได้มาของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญภายใต้เงื่อนไขต่าง ๆ ของคณะรัฐประหาร และมาทำหน้าที่ควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยควบคุมตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายปกครองไม่ว่าจะเป็น คำสั่ง คำบังคับ หรือกฎเกณฑ์ใด ๆ ไม่ให้ละเมิดต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ก็เป็นเพียงแต่หลักการที่ไม่อาจเป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ ดังนั้น บทบัญญัติรัฐธรรมนูญที่กำหนดให้ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา เป็นบทบัญญัติที่ยังมีความไม่เหมาะสม เนื่องจากวุฒิสภาไม่มีความชอบธรรมในทางประชาธิปไตยเพราะไม่ได้มาจากอำนาจของประชาชน ควรปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้องค์กรที่มีความยึดโยงกับประชาชน เช่น สภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้มีอำนาจในการให้ความเห็นชอบต่อผู้ได้รับเลือกหรือสรรหาให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

องค์กรที่จะให้ความเห็นชอบต่อบุคคลที่จะเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการในการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญนี้จึงกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

2) อำนาจหน้าที่

องค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยหลักการแล้วมีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบว่า บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญถูกละเมิดด้วยบทบัญญัติของกฎหมายที่ตราโดยองค์กรนิติบัญญัติหรือไม่ หรือมีการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในลักษณะใดที่เป็นการจัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญจึงต้องมีขอบเขตที่จำกัด โดยจะกำหนดไว้เป็นเรื่อง ๆ อย่างชัดเจน ไม่สามารถตีความขยายเขตอำนาจออกไปเกินกว่าที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และรัฐธรรมนูญต้องไม่กำหนดเขตอำนาจนอกเหนือความจำเป็นของหลักการควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญต้องเป็นไปตามที่กฎหมายกำหนดไว้เท่านั้น เพราะเป็นอำนาจที่เกิดจากกฎเกณฑ์ข้อบังคับในทางกฎหมาย

การทำหน้าที่ในควบคุมกฎหมายมิให้ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ เป็นเพียงการพิจารณาวินิจฉัยในตัวบทกฎหมายและเจตนารมณ์ในการบัญญัติกฎหมาย ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจที่จะพิจารณาเกินเลยถึงการกระทำว่าขัดหรือแย้งต่อกฎหมายที่ใช้บังคับซึ่งเป็นอำนาจ

ของตุลาการศาลยุติธรรมที่จะทำหน้าที่ตรวจสอบว่ากฎหมายต่าง ๆ ได้รับการเคารพและปฏิบัติตาม หรือมีการละเมิดกฎหมายเหล่านั้นหรือไม่ เขตอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 ยังมีความไม่เหมาะสมจำเป็นต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับขอบเขตแห่งอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญในบางประการ ดังต่อไปนี้

(1) การวินิจฉัยการถอดถอนนักการเมืองที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการใช้งบประมาณแผ่นดิน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา จะเสนอแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการมีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายไม่ได้ นอกจากนี้ ถ้าคณะรัฐมนตรี มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น การอนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ก็จะมีคามผิดไปด้วย

ในประเด็นนี้กฎหมายบัญญัติไว้ยังมีความไม่เหมาะสมอยู่ 2 ประการคือ

(1.1) การใช้ถ้อยคำของบทบัญญัติในมาตรา 144 ไม่ชัดเจนหรือมีความหมายที่คลุมเครือ เช่น การใช้ถ้อยคำว่า “ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม” ซึ่งเป็นการใช้ถ้อยคำที่กว้าง และไม่อาจจำกัดความได้ว่าทางตรงและทางอ้อมตามความในมาตราดังกล่าวนี้ มีขอบเขตเพียงใด และมีความหมายเป็นอย่างไร จะจำกัดเฉพาะทางตรงหรือทางอ้อมที่อยู่ภายในขอบเขตหน้าที่ของตนหรือไม่ หรือหมายรวมไปถึงการกระทำที่อยู่นอกอำนาจหน้าที่ที่ตนเองต้องกระทำแต่หากมีการเสนอแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด จะมีผลต่อตนเองในทางตรงหรือทางอ้อมด้วย นอกจากนั้น ผลที่เกิดจากการกระทำจะทำให้เฉพาะตนมีส่วนในการใช้จ่ายงบประมาณหรือรวมทั้งตนหรือบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่นได้ใช้งบประมาณรายจ่ายร่วมด้วย และหากผลที่ได้ใช้จ่ายงบประมาณเกิดกับบุคคลอื่นหรือองค์กรอื่นได้ใช้งบประมาณรายจ่ายมากที่สุดหรือเพราะการกระทำอาจเป็นไปตามนโยบายหรือเพื่อประโยชน์สาธารณะและหากตนเองมีส่วนร่วมในการแปรญัตติหรือมีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีความผิดตามความในมาตรานี้ด้วยหรือไม่

(1.2) บทลงโทษที่รุนแรงไม่สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

การลงโทษคณะรัฐมนตรี ที่อนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ซึ่งการกำหนดในลักษณะนี้จะก่อให้เกิดการตีความและอาจจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริง เพราะในการพิจารณางบประมาณในชั้นคณะกรรมการยอมนรัฐมนตรี และตัวแทนของกระทรวง เป็นกรรมการร่วมด้วยเท่ากับว่า ถ้าบุคคลดังกล่าวไม่ได้ทราบถึงเจตนาภายในของการกระทำของผู้อื่นหรืออาจจะทราบแต่เมื่อพิจารณาโดยองค์รวมแล้วเห็นว่าสาธารณะจะได้ประโยชน์

จากงบประมาณดังกล่าว ก็อาจมีโอกาที่จะถูกศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยสมาชิกภาพของตนเองไปด้วย และต้องไม่ลืมว่า บทลงโทษตามมาตรานี้กำหนดให้ศาลรัฐธรรมนูญอาจวินิจฉัยให้คณะรัฐมนตรีพ้นไปทั้งหมดได้ เป็นการลงโทษแบบกลุ่มร่วมกับบุคคลที่ในทางข้อเท็จจริงอาจไม่มีส่วนรู้เห็นแต่กระทำไปตามอำนาจหน้าที่ของตน หรือกระทำตามนโยบายที่ให้ไว้ก่อนมาทำหน้าที่ในฐานะฝ่ายบริหารหรือกระทำไปเพราะเพื่อประโยชน์สาธารณะก็ได้ จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำให้ชัดเจนว่ามีขอบเขตของการกระทำอย่างไร และไม่ควรกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงเช่นดังกล่าวไว้ เพราะจะเป็นผลให้การแปรญัตติของบุคคลที่เกี่ยวข้องจะไม่กล้าพิจารณาไปตามข้อเท็จจริงเพราะเกรงว่าจะมีบทเป็นผลร้ายแก่ตนหรือรัฐมนตรีทั้งหมดได้ ซึ่งจะมีผลกระทบต่อการบริหารบ้านเมืองได้

(2) การฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 กำหนดช่องทางในการนำคดีเข้าสู่ศาลรัฐธรรมนูญไว้หลายช่องทาง เช่น ศาลปกครอง ศาลยุติธรรม ศาลทหาร และองค์กรตามรัฐธรรมนูญต่าง ๆ ได้แก่ คณะกรรมการการเลือกตั้ง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ผู้ตรวจการแผ่นดิน อัยการสูงสุด เป็นต้น แต่ช่องทางที่สำคัญอีกช่องทางหนึ่งคือ การให้อำนาจประชาชนฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ เป็นการให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิเสรีภาพของประชาชนอย่างหนึ่ง จากการวิเคราะห์ในงานวิจัยนี้พบว่าเป็นการนำแบบอย่างมาจากการร้องทุกข์ในทางรัฐธรรมนูญของศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ปรากฏในมาตรา 93 วรรค 1 ข้อ 4 A แห่งกฎหมายพื้นฐานสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และมาตรา 13 ข้อ 8 A แห่งรัฐบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งได้บัญญัติถึงสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญในกรณีถูกละเมิดจากการใช้อำนาจมหาชนโดยองค์กรของรัฐต่าง ๆ อำนาจมหาชนในกฎหมายพื้นฐานของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีดังกล่าวนี้หมายความว่า อำนาจในการตรากฎหมายที่ผ่านการพิจารณาจากรัฐสภาแห่งสหพันธ์หรือรัฐสภาแห่งมลรัฐ หากเห็นว่ากฎหมายเหล่านั้นกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญโดยการกระทบนั้นต้องเป็นการกระทบโดยตรงทันที และยังคงมีอยู่ หรือการบังคับใช้กฎหมายโดยฝ่ายปกครอง เป็นการฟ้องร้องการกระทำของฝ่ายบริหาร ซึ่งประชาชนสามารถฟ้องทางอ้อมได้โดยการฟ้องว่า มาตรการที่ฝ่ายปกครองใช้ตามกฎหมายนั้นกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญของประชาชนหรือแม้กระทั่งการพิจารณาพิพากษาคดีของศาล โดยอาจฟ้องศาลรัฐธรรมนูญได้ในกรณีว่า คำพิพากษาที่เกิดจากกระบวนการพิจารณาของศาลหรือเกิดจากกฎหมายที่ใช้ในการตัดสินคดี หรือคำพิพากษาที่ตัวคำพิพากษาเองมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน โดยสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีได้สร้างกลไกการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญขึ้นเพื่อสร้างหลักประกันความเป็นกฎหมายสูงสุดของรัฐธรรมนูญ และรับประกันว่า

องค์กรของรัฐต่าง ๆ ทั้งองค์กรนิติบัญญัติ องค์กรบริหารและองค์กรตุลาการ จะต้องเคารพและปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลได้จริง โดยให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่พึ่งสุดท้ายในการทำหน้าที่พิทักษ์สิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคล ซึ่งประเทศไทยนำมาใช้เป็นครั้งแรกโดยบัญญัติไว้ในมาตรา 212 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ดังนี้

มาตรา 212 “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ การจะใช้สิทธิได้ต้องเป็นกรณีที่ไม่อาจใช้สิทธิโดยวิธีการอื่นได้แล้ว ทั้งนี้ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

การนำหลักการร้องทุกข์ในทางรัฐธรรมนูญของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มาเป็นแบบอย่างในครั้งแรกก็ผิดไปจากต้นแบบ ทั้งในทางเนื้อหาและวัตถุประสงค์เพราะมาตรา 212 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการรัฐประหารเมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2549 ได้จำกัดขอบเขตอำนาจการตรวจสอบของศาลรัฐธรรมนูญให้เหลือเพียงเรื่องการใช้อำนาจนิติบัญญัติหรือการตรากฎหมายของรัฐสภาเท่านั้น แต่ไม่อาจตรวจสอบคำสั่งทางปกครองและคำพิพากษาว่าละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญหรือไม่เหมือนในระบบกฎหมายเยอรมัน ทำให้เจตนารมณ์ดั้งเดิมของหลักการร้องทุกข์ในทางรัฐธรรมนูญที่สำคัญในตอนนี้หายไปเมื่อเข้ามาสู่บริบทการเมืองการปกครองของราชอาณาจักรไทย เพราะไม่สามารถทำให้ศาลรัฐธรรมนูญเป็นที่พึ่งสุดท้ายและรับประกันการใช้อำนาจรัฐทั้งทางบริหาร นิติบัญญัติ และตุลาการ ให้เคารพและปกป้องสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลได้จริง

การร้องทุกข์ต่อศาลรัฐธรรมนูญตามหลักการนั้นเป็นไปเพื่อโต้แย้งว่าการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติ จากการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารในทางปกครอง หรือการใช้อำนาจของฝ่ายตุลาการ โดยคำพิพากษา ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ ซึ่งเป็นกรณีการให้ความคุ้มครองต่อประชาชนจากการดำเนินการใช้อำนาจรัฐไปกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เป็นกระบวนการเยียวยาทางกฎหมายในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ที่ศาลรัฐธรรมนูญนำไปปรับใช้เป็นเครื่องมือในการแก้ไขเยียวยาการละเมิดสิทธิและเสรีภาพ ตามที่บัญญัติรับรองไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งบุคคลใดอ้างว่าสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญถูกละเมิดโดยอำนาจมหาชนจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายหรือการกระทำทางกฎหมายที่มีขอบข่ายรัฐธรรมนูญ หรือโดยคำพิพากษาของศาล บุคคลนั้นชอบที่จะยื่นคำร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อการรับรองและคุ้มครองสิทธิตามรัฐธรรมนูญได้

วัตถุประสงค์ของการร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญจึงไม่ได้ จำกัดเฉพาะการขอให้ศาลตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย ซึ่งเป็นการตรวจสอบ การใช้อำนาจในการตรา

กฎหมายขององค์กรนิติบัญญัติของรัฐเท่านั้น แต่การร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญยังครอบคลุมถึงการขอให้ศาลรัฐธรรมนูญตรวจสอบการกระทำที่เป็นการบังคับใช้กฎหมายของฝ่ายบริหารตลอดจน การตรวจสอบคำวินิจฉัยชี้ขาดคดีของฝ่ายตุลาการ วัตถุประสงค์หรือการกระทำตามความหมาย ในมาตรานี้จึงหมายความรวมถึงทั้ง กฎหมาย คำสั่งทางปกครอง หรือคำพิพากษาคด้วย

นอกจากนี้ การปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการตรวจสอบว่ากฎหมายขัด หรือแย้งกับสิทธิขั้นพื้นฐานของตนตามมาตรา 212 ซึ่งได้ระบุให้บุคคลต้องใช้สิทธิโดยวิธีการอื่น ที่มีอยู่แล้วเสียก่อนจึงจะสามารถยื่นฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้ แต่วิธีการอื่นที่มี เช่น มาตรา 211 ให้คู่ความในคดีสามารถยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อให้ศาลส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญ วินิจฉัยว่ากฎหมายดังกล่าวขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ รวมถึงการยื่นเรื่องผ่านผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติตามมาตรา 245 (1) และมาตรา 257 (2) ตามลำดับ ต่างก็มีปลายทางที่ศาลรัฐธรรมนูญ ในทางปฏิบัติ บุคคลที่อาศัยช่องทางอื่นที่มีจนหมดแล้ว จึงไม่มี โอกาสหรือความจำเป็นที่จะใช้ช่องทางตามมาตรา 212 ได้เลย

ต่อมาหลักการฟ้องตรงหรือการร้องทุกข์ในทางรัฐธรรมนูญได้นำมาบัญญัติไว้อีกครั้ง ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งก็เป็นรัฐธรรมนูญที่เกิดจากอำนาจจัดให้มีของคณะรัฐประหารเมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 ตามมาตรา 213 ว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิ หรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่า การกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ”

กลไกในการใช้สิทธิในการฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามที่มีปรากฏในรัฐธรรมนูญ ทั้งสองฉบับ มีลักษณะในทำนองเดียวกัน แต่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 212 ในส่วนของการให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญ มากขึ้น โดยยกเลิกข้อจำกัดที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญเข้ามาตรวจสอบเฉพาะอำนาจนิติบัญญัติ ว่ากฎหมาย ที่ถูกตราขึ้นละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลหรือไม่ และขยายอำนาจให้ศาลรัฐธรรมนูญสามารถ ตรวจสอบ การกระทำ เพิ่มขึ้น โดยการตัดลดเงื่อนไขที่ระบุให้บุคคลจะต้องใช้ช่องทางกฎหมายอื่น ๆ ที่มีตามมาตรา 212 ของรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ออกไปเสียก่อนจึงจะเยียวยาการละเมิดสิทธิ ของประชาชนโดยการยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงได้ ตามหลักการฟ้องคดีในทางรัฐธรรมนูญ ของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งดูเหมือนจะขยายสิทธิของประชาชนมากยิ่งขึ้น แต่ความหมาย ของการกระทำตามมาตรา 213 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ก็ไม่ได้ ขยายความให้ชัดเจนว่าหมายถึงการกระทำในด้านไหน มีขอบเขตอย่างไรและครอบคลุมถึงการ กระทำที่เกิดจากการใช้อำนาจรัฐทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการตรากฎหมาย การบังคับใช้กฎหมาย และ

การพิจารณาพิพากษาคดีของศาล เหมือนในระบบกฎหมายเยอรมันหรือไม่ และนอกจากนั้นสิทธิในการยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 213 ที่ดูเหมือนจะเพิ่มขึ้น ก็ถูกจำกัดด้วยข้อความในตอนท้ายว่า ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ

ซึ่งในกรณีนี้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ในมาตรา 46 กำหนดว่า บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา 7 (11) ได้ โดยจะต้องยื่นเรื่องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อนและให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณายื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้อง หรือไม่ยื่นภายในกำหนดเวลา ผู้ถูกละเมิดถึงจะมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้ จึงไม่ถือเป็นการให้สิทธิฟ้องตรงแต่อย่างใด ในประเด็นข้อนี้หากจะเป็นการให้สิทธิประชาชนในการฟ้องตรงอย่างแท้จริงแล้ว ก็ไม่ควรกำหนดให้การยื่นคำร้องผ่านองค์กรกลั่นกรองใด ๆ อีก ซึ่งจะทำให้การฟ้องตรงต่อประชาชนเป็นจริงในทางปฏิบัติไม่ใช่เป็นเฉพาะเพียงหลักการที่กำหนดไว้เท่านั้น

จากการศึกษาและสืบค้น ข้อมูลภายหลังจากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ถึงวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2560 พบว่ามีประชาชนยื่นคำร้องตามมาตรา 213 ว่า การกระทำขององค์กรของรัฐต่าง ๆ ละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานของตนต่อศาลรัฐธรรมนูญ จำนวน 19 คำร้อง แต่ปรากฏว่าศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งไม่รับคำร้องทั้งหมด 19 คำร้องไว้พิจารณา โดยจำนวน 12 คำร้องใน 19 คำร้อง ศาลรัฐธรรมนูญให้เหตุผลว่า เนื่องจากรัฐธรรมนูญกำหนดช่องทางอื่นในการตรวจสอบไว้เฉพาะแล้ว จึงไม่อาจอาศัยช่องทางตามมาตรา 213 ของรัฐธรรมนูญได้ แสดงให้เห็นว่าศาลรัฐธรรมนูญมีแนวโน้มที่จะใช้และตีความกฎหมายสร้างเงื่อนไขนอกเหนือจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้การร้องทุกข์ทางรัฐธรรมนูญตามต้นแบบของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีถูกตีกรอบให้แคบลง เริ่มตั้งแต่บุคคลไม่อาจใช้ช่องทางยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรง เพื่อตรวจสอบว่ากฎหมายฉบับใดฉบับหนึ่งละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐานหรือไม่ และเป็นการสร้างข้อจำกัดในการใช้สิทธิของประชาชน เพื่อไม่ให้มีคดีมาสู่ศาลรัฐธรรมนูญจนเกินกำลังที่เรียกว่าคดีล้นศาล มากกว่าจะคำนึงถึงการคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ การบัญญัติกฎหมายทั้งในบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงยังมีความไม่เหมาะสมจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขในลำดับต่อไป

องค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย โดยศาลรัฐธรรมนูญที่มีปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 แม้จะพยายามปรับปรุงแก้ไข

เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญมีความทันสมัยและมีบทบาทเพิ่มมากขึ้น แต่โดยภาพรวมก็มิได้เปลี่ยนแปลงแก้ไขความไม่เหมาะสมที่เคยมีมาปรากฏในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 เช่น องค์ประกอบของโครงสร้างที่กระบวนการเข้าสู่ตำแหน่ง ยังคงให้องค์กรตุลาการมีบทบาทในการทำหน้าที่เป็นผู้คัดเลือกและสรรหาบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งตุลาการของศาลรัฐธรรมนูญ ทำให้การใช้อำนาจขาดการถ่วงดุลกับอำนาจของฝ่ายนิติบัญญัติและอำนาจของฝ่ายบริหาร การใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญจึงเป็นลักษณะของการ “ควบคุม” มากกว่า “ตรวจสอบ” โดยที่องค์กรนิติบัญญัติและองค์กรบริหารไม่อาจตรวจสอบการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ และยังไม่ได้แก้ไขข้อกำหนดให้คณะตุลาการรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติในองค์ความรู้ของกฎหมายมหาชน หรือแก้ไขให้ประชาชนมีสิทธิในการฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยไม่ผ่านองค์กรกึ่งองค์กรองคมนตรีใด ๆ เพื่อให้การปกป้องสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นจริงได้ในทางปฏิบัติ นอกจากนั้นยังขยายเขตอำนาจของตนเองออกไปให้มีอำนาจในการวินิจฉัยการแปรญัตติในงบประมาณ โดยให้มีอำนาจวินิจฉัยสมาชิกภาพของผู้เกี่ยวข้องรวมทั้งสมาชิกภาพของคณะรัฐมนตรีทั้งคณะ รวมทั้งขยายเข้าไปในเขตอำนาจของอัยการในกรณีที่มีบุคคลใดเห็นว่า การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญเป็นการล้มล้างการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

ด้วยประเด็นของปัญหาดังกล่าว เป็นการนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ด้วยการจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เพื่อให้สอดคล้องกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยภายใต้หลังนิติรัฐต่อไป

1.2 ระดับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีบทบัญญัติว่าด้วยศาลรัฐธรรมนูญไว้ในหมวด 11 ตั้งแต่มาตรา 200 ถึงมาตรา 214 ซึ่งไม่ได้กำหนดรายละเอียดไว้ชัดเจนมากนัก จึงบัญญัติเพิ่มไว้ในบทเฉพาะกาล มาตรา 267 ให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อกำหนดรูปแบบ ขอบเขตอำนาจหน้าที่และกระบวนการใช้อำนาจให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน 240 วัน นับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับนี้ ซึ่งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญได้จัดทำพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญดังกล่าวและนำไปประกาศใช้ในวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2561

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2561 ได้รับการแบ่งออกเป็น 4 หมวด มีทั้งหมด 83 มาตรา ดังนี้

หมวด 1 ศาล (มาตรา 7)

หมวด 2 องค์ประกอบของศาล (มาตรา 8 – 26)

หมวด 3 การพิจารณา (มาตรา 27-71)

หมวด 4 การทำคำวินิจฉัยหรือคำสั่ง (มาตรา 72-78)

บทเฉพาะกาล (มาตรา 79-83)

จากการวิเคราะห์ตามประเด็นของงานวิจัยนี้พบว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 นี้ มีข้อความในมาตราต่าง ๆ หลายมาตรา เช่น ในหมวด 2 เรื่ององค์ประกอบของศาลรัฐธรรมนูญ และในหมวด 3 ในเรื่องการพิจารณา ซึ่งปรากฏว่าในมาตราดังกล่าวนี้มีหลักการหรือข้อความและถ้อยคำที่เป็นประเด็นของปัญหาเหมือนกับหลักการหรือข้อความและถ้อยคำทำนองเดียวกับที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่งานวิจัยนี้ได้วิเคราะห์และพบว่า มีประเด็นของปัญหาและความไม่เหมาะสม เห็นสมควรว่าต้องมีการปรับปรุงแก้ไข ดังนั้น เมื่อต้องมีการปรับปรุงแก้ไขบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 จึงจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 เพื่อให้มีความสอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญฉบับดังกล่าวด้วย ดังนั้นบทบัญญัติที่จัดทำปรับปรุงแก้ไขจะมีเนื้อความเกี่ยวกับรัฐธรรมนูญ

2. การจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย

ผลการวิเคราะห์ใน ข้อ 1 แยกเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขกฎหมายในสองประเด็น คือ ประเด็นที่ต้องมีการปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และประเด็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ดังนั้นในการจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขกฎหมายจึงแยกออกเป็น 2 ร่างฯ ดังนี้

2.1 ร่างปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญ

การปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีประเด็นเนื้อหาสาระที่สำคัญนำมาจากคำตอบที่ได้จากการวิเคราะห์ในบทที่ 4 และบทที่ 5 และจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ... ได้นำเอาร่างที่ได้จัดทำมานั้น ไปสู่การสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เพื่อนำเอาข้อวิพากษ์ที่ได้มาไปสู่การปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้เป็นร่างกฎหมายที่มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นและเหมาะสมที่จะเป็นกฎหมายที่สามารถนำไปบังคับใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนในการควบคุมตรวจสอบความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมาย

การปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ประกอบด้วยประเด็นที่ได้จากการวิเคราะห์ในเรื่องรูปแบบขององค์กรควบคุมความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายในส่วนที่ต้องปรับปรุงแก้ไข มีประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างและองค์ประกอบในด้านการบวนการเข้าสู่ตำแหน่งหรือที่มาของศาลรัฐธรรมนูญ ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขคณะกรรมการสรรหา ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขการกำหนดคุณสมบัติของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และประเด็นการได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา และจากวิเคราะห์ในเรื่องขอบเขตแห่งอำนาจในประเด็นการปรับปรุงแก้ไขอำนาจที่เกี่ยวกับการฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญของประชาชน ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขการวินิจฉัยสมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือคณะกรรมการในการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภาหรือกรรมการ มีส่วนไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่ายรวมทั้งในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการ หรือรู้ว่าการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรี พ้นจากตำแหน่งทั้งคณะโดยนำเอาแต่ละประเด็นไปจัดทำเป็นบทบัญญัติของกฎหมาย ดังต่อไปนี้

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีทั้งหมด 16 หมวด และบทเฉพาะกาลจำนวน 279 มาตรา การจัดทำร่างปรับปรุงกฎหมายรัฐธรรมนูญ มีการปรับปรุงแก้ไขหมวดและมาตราที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

หมวดที่ 7 รัฐสภา

ส่วนที่ 5 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา มาตรา 144

หมวดที่ 11 ศาลรัฐธรรมนูญ (มาตรา 200-214)

การนำเสนอร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ได้จัดทำเป็น 2 แบบ คือ จัดทำเป็นตารางเรียงมาตราที่ปรับปรุงแก้ไขพร้อมหลักการและเหตุผลในแต่ละมาตรา กับจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เรียงมาตรา ดังนี้

1) ร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจัดทำเป็นตารางเรียงมาตรา

การจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญฯ ปรากฏตามตารางที่ 5.1

ตารางที่ 6.1 ร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ ..)
พุทธศักราช

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
1-143	ไม่มีการแก้ไข
หมวดที่ 7 รัฐสภา			
	ส่วนที่ 5 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	ส่วนที่ 5 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	
144 วรรคแรก	ในการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบ ประมาณ ร่างพระราชบัญญัติงบประ มาณรายจ่ายเพิ่มเติม และร่างพระ ราช บัญญัติโอนงบประมาณรายจ่าย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจะแปร ญัตติเปลี่ยนแปลงหรือแก้ไขเพิ่มเติม รายการหรือจำนวนในรายการมิได้ แต่อาจแปรญัตติในทางลดหรือตัด ทอนรายจ่ายซึ่งมิใช่รายจ่ายตามข้อ ผูกพันอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ (1) เงินสงฆ์เงินกู้ (2) ดอกเบี้ยเงินกู้ (3) เงินที่กำหนดให้จ่ายตามกฎหมาย	...	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 2	ในการพิจารณาของสภาผู้แทน ราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติหรือการ กระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภาหรือกรรมการมีส่วนไม่ ทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้ งบประมาณจะกระทำมิได้	ในการพิจารณาของสภาผู้แทน ราษฎร วุฒิสภา หรือคณะกรรมการ การเสนอ การแปรญัตติหรือการ กระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้ สมาชิก สภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภาหรือกรรมการมีส่วนใน การใช้งบประมาณ จะกระทำมิได้	ถ้อยคำ “ไม่ว่าทาง ตรงหรือทางอ้อม” เป็น ถ้อยคำที่มี ความหมายกว้าง และไม่ชัดเจน

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
วรรค 3	<p>ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืน บทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืน บทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล <u>ถ้าผู้กระทำการ ดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรี เป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่าการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้งให้คณะรัฐมนตรี พ้นจากตำแหน่งตั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง ของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าคนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และ ให้ผู้กระทำการดังกล่าว</u></p>	<p>ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของ จำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา และศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืน บทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล</p>	<p>ศาลรัฐธรรมนูญ ควรมีอำนาจหน้าที่หลักในการวินิจฉัยว่าการตรากฎหมายของฝ่ายนิติบัญญัติชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ และการควบคุมการใช้อำนาจรัฐควรมีขอบเขตที่จำกัดว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญอย่างไร การวินิจฉัยการลงโทษการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือการกระทำที่ไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ควรให้เป็นอำนาจขององค์กรอื่น</p>

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	ต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อม ค้ำยคอกเบี้ย		
วรรค 4	<u>เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการ หรืออนุมัติหรือจัดสรรเงิน งบประมาณโดยรู้ว่ามี การดำเนินการ อันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตาม วรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้ บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือ มีหนังสือ แจ้งให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับ ผิด</u>	ยกเลิก	เมื่อมีการยกเลิก การกระทำตาม วรรค 3 ตอนท้าย จึงไม่มีความจำเป็น ต้องบัญญัติมาตรา นี้ไว้
วรรค 5	<u>การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือ วรรคสี่ ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปี นับแต่วันที่ มีการจัดสรร งบ ประมาณนั้น</u>	ยกเลิก	เมื่อมีการยกเลิก การกระทำตาม วรรค 3 ตอนท้าย จึงไม่มีความความ จำเป็นต้องบัญญัติ มาตรานี้ไว้
วรรค 6	<u>ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับ แจ้งตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็น ทางลับโดยพลัน หากเห็นว่ากรณีมี มูลให้เสนอความเห็นต่อศาล รัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการต่อไป ตามวรรคสามและไม่ว่ากรณีจะเป็น ประการใด คณะ กรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และศาลรัฐธรรมนูญ หรือบุคคลใด จะเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผู้แจ้งมิได้</u>	ยกเลิก	เมื่อมีการยกเลิก การกระทำตาม วรรค 3 ตอนท้าย จึงไม่มีความความ จำเป็นต้องบัญญัติ มาตรานี้ไว้

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
145-199	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 11 ศาลรัฐธรรมนูญ			
200 วรรคแรก	<p>ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน<u>สามคน</u></p> <p>(2) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน</p> <p>(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ เป็นที่ประจักษ์จำนวน<u>หนึ่งคน</u></p> <p>(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรง ตำแหน่งหรือ</p>	<p>ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้</p> <p>(1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน<u>สองคน</u></p> <p>(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ที่<u>มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายมหาชน</u> ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวน<u>สามคน</u></p> <p>(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรง ตำแหน่งหรือเคยดำรง</p>	<p>ให้มีจำนวนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่ไม่ได้มาจากประชาชน ได้สัดส่วนที่เหมาะสม</p> <p>ไม่มีการแก้ไข เพื่อให้มีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้กฎหมายมหาชนและมีความชำนาญในกรณีวินิจฉัยในลักษณะศาลมีจำนวนเท่าเดิม เพื่อให้มีตุลาการที่มีความเชี่ยวชาญในการใช้กฎหมายมหาชนมาเป็นอย่างดีในการพิจารณาคดีเพิ่มขึ้น</p> <p>เพื่อให้มีตุลาการในส่วนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญใน</p>

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	<p>เคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ <u>จำนวนหนึ่งคน</u></p> <p>(5) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้รับหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการเทียบเท่า หรือตำแหน่งไม่ต่ำกว่ารองอัยการสูงสุดมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี จำนวนสองคน</p>	<p>ตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวน<u>สองคน</u></p> <p>ยกเลิก</p>	<p>สาขาการปกครองและการเมืองเป็นองค์คณะเพิ่มขึ้น</p> <p>มีสัดส่วนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เหมาะสมแล้ว</p>
วรรค 2	<p>ในกรณีไม่อาจเลือกผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกาตาม (1) ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาจะเลือกบุคคลจากผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาในศาลฎีกามาแล้วไม่น้อยกว่าสามปีก็ได้</p>	...	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 3	<p>การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้นับถึงวันที่ได้รับการคัดเลือกหรือวันสมัครเข้ารับการสรรหา แล้วแต่กรณี ในกรณีจำเป็นอันไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ คณะกรรมการสรรหาจะประกาศระยะเวลา ตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสองลงก็ได้ แต่จะลดลงเหลือน้อยกว่าสองปีมิได้</p>	...	ไม่มีการแก้ไข
201	<p>ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>(1) มีสัญชาติไทยโดยการเกิด</p> <p>(2) มีอายุไม่ต่ำกว่าสี่สิบห้าปีแต่ไม่ถึงหกสิบแปดปีในวันที่ได้รับการ</p>	<p>ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย</p> <p>...</p> <p>...</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p> <p>ไม่มีการแก้ไข</p>

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	<p>คัดลอกหรือวันสมัครเข้ารับ การ สรรหา</p> <p>(3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่า</p> <p>(4) มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ ประจักษ์</p> <p>(5) มีสุขภาพที่สามารถปฏิบัติ หน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>(3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี หรือเทียบเท่าสำหรับสาขา<i>นิติศาสตร์</i> <u>ต้องมีความรู้ความสามารถด้าน</u> <u>กฎหมายมหาชน</u></p> <p>...</p> <p>...</p>	<p>เพื่อให้องค์คณะ ของศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยตุลา การที่มีองค์ความรู้ ทางกฎหมาย โดยเฉพาะใน ด้านกฎหมาย มหาชน เพราะคดี ในทางรัฐธรรมนูญ เป็นคดีในทาง มหาชน</p> <p>ไม่มีการแก้ไข</p> <p>ไม่มีการแก้ไข</p>
202	ไม่มีการแก้ไข
203 วรรคแรก	<p>เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร ได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาล รัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่ง ประกอบด้วย</p> <p>(1) ประธานศาลฎีกา เป็นประธาน กรรมการ</p> <p>(2) ประธานสภาผู้แทนราษฎร และ ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร เป็นกรรมการ</p> <p>(3) ประธานศาลปกครองสูงสุด เป็นกรรมการ</p>	<p>เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควร ได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาล รัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่และ อำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่ง ประกอบด้วย</p> <p>...</p> <p>...</p> <p>...</p>	<p>ไม่มีการแก้ไข</p> <p>ไม่มีการแก้ไข</p> <p>ไม่มีการแก้ไข</p>

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	(4) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้ง จากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 201 และไม่มีลักษณะต้องห้าม ตาม	(4) <u>ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการ</u> (5) <u>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม</u> <u>เป็นกรรมการ</u> (6) <u>พรรคการเมืองทุกพรรคที่มี</u> <u>สมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร</u> <u>พรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้</u> <u>เหลือสามคน</u> ยกเลิก	คณะกรรมการ สรรหาประกอบด้วย ตัวแทนของ องค์กรที่ใช้ อำนาจอธิปไตย ทั้งสามอำนาจ คือ อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลา การโดยให้แต่ละ องค์กรต่างมีส่วน ร่วมในการสรร หาแต่สัดส่วน คณะกรรมการ สรรหาจะ ให้ น้ำหนักไปที่ฝ่าย นิติบัญญัติ และ ฝ่ายบริหาร มากกว่าฝ่ายตุลา การเพราะเป็น องค์กรที่มาจาก การใช้อำนาจของ ประชาชนโดยตรง และศาลรัฐธรรมนูญ จะเข้ามาเกี่ยวข้อง ในการทำหน้าที่ ขององค์กรทั้ง สองมากที่สุด คณะกรรมการ สรรหาไม่ได้มี ที่มาจากองค์กร

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	มาตรา 202 และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใด ๆ ในศาลรัฐธรรมนูญหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ		อิสระใน (4) จึงไม่มีความจำเป็น ต้องใช้บังคับ
วรรค 2	ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) หรือกรรมการสรรหาตาม (4) มิไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบ ด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่	ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) (4) (6) หรือกรรมการสรรหา มิไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบ ด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่จะทำหน้าที่คณะกรรมการสรรหาได้ ต้องมีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคนและในกรณีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคน หรือมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการสรรหาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ให้นำความในมาตรา 214 มาใช้บังคับโดยอนุโลม	ตุลาการรัฐธรรมนูญมีความสำคัญจึงต้องได้รับการพิจารณาอย่างรอบคอบจากคณะกรรมการสรรหาที่เป็นเสียงส่วนใหญ่ และการนำมาตรา 214 มาใช้บังคับเพื่อแก้ไขปัญหาในกรณีคณะกรรมการสรรหาไม่ครบจำนวน
วรรค 3	ให้สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภาปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา	ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา	แก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับหน่วยงานที่ให้ความเห็นชอบตามมาตรา 204 วรรคแรก
วรรค 4	ให้คณะกรรมการสรรหาดำเนินการสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติ	...	ไม่มีการแก้ไข

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธี พิจารณา ของศาลรัฐธรรมนูญ		
วรรค 5	ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับคุณสมบัติ ของผู้สมัคร ผู้ได้รับการคัดเลือก หรือได้รับการสรรหา ให้เป็นหน้าที่ และอำนาจของคณะกรรมการสรร หาเป็นผู้วินิจฉัย คำวินิจฉัยของคณะ กรรมการสรรหา ให้เป็นที่สิ้นสุด	...	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 6	ในการสรรหา ให้คณะกรรมการ สรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ ได้บุคคลซึ่งมีความรับผิดชอบสูง มี ความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็น ตัวอย่างที่ดีของสังคม โดยนอกจาก การประกาศรับสมัครแล้ว ให้ คณะกรรมการสรรหาคำเนินการ สรรหาจากบุคคลที่มีความ เหมาะสมทั่วไปได้ด้วย แต่ต้อง ได้รับความยินยอมของบุคคลนั้น	...	ไม่มีการแก้ไข
204 วรรคแรก	ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาล รัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความ เห็นชอบจาก วุฒิสภา ด้วยคะแนน เสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของ วุฒิสภา	ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาล รัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบ จาก <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> ด้วยคะแนน เสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวน สมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของ <u>สภา</u> <u>ผู้แทนราษฎร</u>	อำนาจในการให้ ความเห็นชอบ คณะตุลาการ รัฐธรรมนูญที่ ผ่านการสรรหา ของคณะกรรมการ สรรหา ควรให้ เป็นอำนาจของ สภาผู้แทนราษฎร เพราะเป็นผู้ได้รับ การเลือกตั้งมา จากประชาชน

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
วรรค 2	ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือก รายใด ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป	ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือก รายใด ให้ดำเนินการสรรหา หรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป	แก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับที่ได้แก้ไขในมาตรา 204 วรรคแรก
วรรค 3	เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่ง เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ	เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่ง เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ	แก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับที่ได้แก้ไขในมาตรา 204 วรรคแรก
วรรค 4	ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ	ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ	แก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับที่ได้แก้ไขในมาตรา 204 วรรคแรก
205	ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภา ให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 202 (6) (7) หรือ (8) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (9) อยู่ ต้องแสดงหลักฐาน ว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา 202 (6) (7) (8) หรือ (9) แล้ว ต่อประธานวุฒิสภา ภายในเวลาที่ประธานวุฒิสภากำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูล ตามมาตรา 204 วรรคสี่ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือ	ผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร ให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ โดยที่ยังมิได้ พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 202 (6) (7) หรือ (8) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (9) อยู่ ต้องแสดงหลักฐาน ว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา 202 (6) (7) (8) หรือ (9) แล้ว ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ภายในเวลาที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร กำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะนำความกราบบังคมทูล ตามมาตรา 204 วรรคสี่ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐาน	แก้ไขถ้อยคำให้สอดคล้องกับที่ได้แก้ไขในมาตรา 204 วรรคแรก

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
	ว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการ คัดเลือกหรือสรรหาใหม่	ภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่า ผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการ คัดเลือกหรือสรรหาใหม่	
206	ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา 204 ถ้ามีผู้ได้รับความ เห็นชอบ จากวุฒิสภาจำนวนไม่น้อย กว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบ เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธาน ศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ ประธานวุฒิสภาทราบโดยไม่ต้องรอ ให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเก้า คนและเมื่อโปรดเกล้าโปรด กระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาล รัฐธรรมนูญดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไป พลังก่อนได้ โดย ในระหว่างนั้น ให้ถือว่าศาลรัฐธรรมนูญ ประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เท่าที่มีอยู่	ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตาม มาตรา 204 ถ้ามีผู้ได้รับความเห็นชอบ จากสภาผู้แทนราษฎรจำนวนไม่น้อย กว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบ เลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธาน ศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบโดย ไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบ ครบเก้าคนและเมื่อโปรดเกล้าโปรด กระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาล รัฐธรรมนูญดำเนินการตามหน้าที่ และอำนาจต่อไป พลังก่อนได้ โดย ในระหว่างนั้น ให้ถือว่าศาล รัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่มีอยู่	แก้ไขถ้อยคำให้ สอดคล้องกับที่ ได้แก้ไขในมาตรา 204 วรรคแรก
207-212	ไม่มีการแก้ไข
213	บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่น คำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำ วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ <u>หนึ่ง</u> นี้ตามหลักเกณฑ์ <u>วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ใน</u> <u>พระราชบัญญัติประกอบ</u> <u>รัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของ</u> <u>ศาลรัฐธรรมนูญ</u>	บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำ ร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำ วินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ <u>ได้เพราะเหตุผู้ร้องไม่</u> <u>มีหนทางที่จะต่อสู้โดยวิธีทาง</u> <u>กฎหมายด้วยวิธีอื่นใด หรือสิทธิทาง</u> <u>กฎหมายมีอยู่แต่กระบวนการถึงที่สุด</u> <u>แล้ว</u>	เป็น การ ให้ ประชาชนมีอำนาจ ฟ้องตรงต่อศาล รัฐธรรมนูญได้ โดยไม่ต้องมี องค์กรใดมาทำ หน้าที่กลั่นกรอง คดีเพื่อให้หลักการ ร้อง ทุกข์ ทาง รัฐธรรมนูญเป็น จริงในทางปฏิบัติ ไม่ใช่เป็นเฉพาะ

มาตรา	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560	ร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช	เหตุผลในการ แก้ไข
			เพียงหลักการที่ กำหนดไว้เท่านั้น
214	ในกรณีที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา 235 วรรคสาม และมีตุลาการศาล รัฐธรรมนูญเหลืออยู่ไม่ถึงเจ็ดคน ให้ประธานศาลฎีกาและประธาน ศาล ปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้ง บุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับตุลา การศาลรัฐธรรมนูญทำหน้าที่เป็น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเป็นการ ชั่วคราวให้ครบเก้าคน โดยให้ผู้ซึ่ง ได้รับแต่งตั้งทำหน้าที่ในฐานะตุลา การศาลรัฐธรรมนูญได้จุนกว่าตุลา การศาลรัฐธรรมนูญที่ตนทำหน้าที่ แทน จะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจุนกว่า จะมีการแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทน	...	ไม่มีการแก้ไข

2.2 ร่างปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญจัดทำเป็นเรียงมาตรา

การจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้จัดทำเรียงมาตรา โดยจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขใน 2 หมวด คือ หมวดที่ 7 รัฐสภา ส่วนที่ 5 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา ในมาตรา 144 และในหมวดที่ 7 ศาลรัฐธรรมนูญ มาตรา 200 ถึง มาตรา 214 โดยจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เฉพาะมาตราที่ปรับปรุงแก้ไข (ตามบทบัญญัติที่ขีดเส้นใต้) จัดทำเป็นเรียงมาตรา

หมวดที่ 7 รัฐสภา ส่วนที่ 5 การประชุมร่วมกันของรัฐสภา มาตรา 144

มาตรา 144

วรรคแรก ไม่มีการแก้ไข

วรรคสอง ไม่มีการแก้ไข

วรรคสาม

ในกรณีที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา มีจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสิบของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของแต่ละสภา เห็นว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาและศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับความเห็นดังกล่าว ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่ามีการกระทำที่ฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคสอง ให้การเสนอการแปรญัตติ หรือการกระทำดังกล่าวเป็นอันสิ้นผล ถ้าผู้กระทำกร ดังกล่าวเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำกรนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำกรหรืออนุมัติให้กระทำกรหรือรู้ว่ามีกรกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งตั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติและ ให้ผู้กระทำกรดังกล่าวต้องรับผิดชอบใช้เงินนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

วรรคสี่ ยกเลิก

วรรคห้า ยกเลิก

วรรคหก ยกเลิก

หมวดที่ 11 ศาลรัฐธรรมนูญ

มาตรา 200

ศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคล ดังต่อไปนี้

(1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน สามคน สองคน

(2) ไม่มีการแก้ไข

(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายมหาชน ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ เป็นที่ประจักษ์ จำนวน หนึ่งคน สามคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาษาหรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวน หนึ่งคน สองคน

มาตรา 201

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้ด้วย

(1) (2) ไม่มีการแก้ไข

(3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สำหรับสาขานิติศาสตร์ต้องมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายมหาชน

(4) (5) ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 203

เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(1) (2) (3) ไม่มีการแก้ไข

(4) ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการ

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ

(6) พรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคน ซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคน เป็นกรรมการ

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) (4) (6) หรือกรรมการสรรหาไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใดให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ แต่จะทำหน้าที่คณะกรรมการสรรหาได้ ต้องมีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคนและในกรณีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคน หรือมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการสรรหาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ให้นำความในมาตรา 214 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

วรรคสี่ ไม่มีการแก้ไข

วรรคห้า ไม่มีการแก้ไข

วรรคหก ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 204

ผู้ได้รับการคัดเลือกหรือสรรหาเพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด ให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น แล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป

เมื่อผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว ให้เลือกกันเองให้คนหนึ่ง เป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ แล้วแจ้งผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา 205

ผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญโดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 202 (6) (7) หรือ (8) หรือยังประกอบวิชาชีพตาม (9) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพตามมาตรา 202 (6) (7) (8) หรือ (9) แล้ว ต่อประธานสภาผู้แทนราษฎร ภายในเวลาที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร กำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎร จะนำความกราบบังคมทูล ตามมาตรา 204 วรรคสี่ ในกรณีที่มิได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินคัดเลือกหรือสรรหาใหม่

มาตรา 206

ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามมาตรา 204 ถ้ามีผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎร จำนวนไม่น้อยกว่าเจ็ดคน ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธาน ศาลรัฐธรรมนูญแล้วแจ้งผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎร โดยไม่ต้องรอให้มีผู้ได้รับความเห็นชอบครบเก้าคน และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลรัฐธรรมนูญดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป พลาทงก่อนได้ โดยในระหว่างนั้น ให้ถือว่าศาลรัฐธรรมนูญประกอบด้วยตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเท่าที่มีอยู่

มาตรา 213

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ เพราะเหตุผู้ร้องไม่มีหนทางที่จะต่อสู้โดยวิธีทางกฎหมายด้วยวิธีอื่นใด หรือสิทธิทางกฎหมายมีอยู่แต่กระบวนการถึงที่สุดแล้ว

2.3 ร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ออกตามความในบทเฉพาะกาลมาตรา 267 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีข้อกำหนดเกี่ยวกับศาลรัฐธรรมนูญโดยมีข้อความและถ้อยคำในบางมาตราที่มีเนื้อเดียวกับข้อความและถ้อยคำที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 เมื่อมีการปรับปรุงแก้ไข รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ฉบับดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ต้องปรับปรุงแก้ไขข้อความและถ้อยคำที่ปรากฏในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ให้มีความสอดคล้องกัน โดยปรับปรุงแก้ไขในหมวด 1 ศาลมาตรา 7 หมวด 2 องค์ประกอบศาล มาตรา 8 ถึงมาตรา 26 และหมวด 3 การพิจารณา มาตรา 27 ถึงมาตรา 51 จึงได้จัดทำเป็นร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยได้จัดทำเป็น 2 แบบ คือ

1) จัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. โดยจัดทำเป็นตารางเรียงมาตรา พร้อมหลักการและเหตุผลในแต่ละมาตรา

2) จัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช เรียงมาตรา ดังนี้

(1) ร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจัดทำเป็นตารางเรียงมาตรา

ร่างปรับปรุงแก้ไข (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. จัดทำเป็นตารางเรียงมาตรา ตามตารางที่ 5.2

ตารางที่ 6.2 ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
1	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	
2 - 6	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 1 ศาล			
7	ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้ (1) – (6) (7) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วน <u>ไม่</u> ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย (8) ถึง (13)	ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้ - (7) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติหรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนในการใช้งบ ประมาณรายจ่าย ...	ไม่มีการแก้ไข แก้ไข ตาม ร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรึ บปรุ ง แก้ ไข เ พิ ม เ ต ม (ฉ บั บ ที่ ..) พุ ท ธ ศั ก ร า ช มาตรา 144 วรรค 2 ไม่มีการแก้ไข
หมวด 2 องค์ประกอบศาล			
8	ศาลประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน <u>สามคน</u>	ศาลประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้ (1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน <u>สองคน</u>	แก้ไข ตาม ร่าง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ปรึ บปรุ ง แก้ ไข เ พิ ม เ ต ม (ฉ บั บ ที่ ..)

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	<p>(2) ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าตุลาการศาลปกครองสูงสุดมาแล้ว ไม่น้อยกว่าห้าปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด จำนวนสองคน</p> <p>(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหา วิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ เป็นที่ประจักษ์ จำนวน<u>หนึ่งคน</u></p> <p>(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์จำนวน<u>หนึ่งคน</u></p> <p>(5)</p>	<p>...</p> <p>(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันนิติศาสตร์ที่มี<u>ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านกฎหมายมหาชน</u> ซึ่งได้รับการสรรหาจากดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหา วิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ เป็นที่ประจักษ์ จำนวน<u>สามคน</u></p> <p>(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันรัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์จำนวน<u>สามคน</u></p> <p>ยกเลิก</p>	<p>พุทธศักราช.... มาตรา200 (1) ไม่มีการแก้ไข</p> <p>แก้ไข ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 200 (3)</p> <p>แก้ไข ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช... มาตรา 201 (4)</p> <p>แก้ไข ตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
			พุทธศักราช.... มาตรา 200 (5)
วรรค 2		...	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 3		...	ไม่มีการแก้ไข
9	(1) (2) ... (3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	... (3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า <i>สำหรับสาขานิติศาสตร์ ต้องมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายมหาชน</i>	ไม่มีการแก้ไข แก้ไขตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 201 (3)
10	ไม่มีการแก้ไข
11 วรรค 1	เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา 8 (3) (4) (5) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย (1) (2) (3) (4) บุคคลซึ่งองค์กรอิสระแต่งตั้งจากผู้มีคุณสมบัติตามมาตรา 8 และมาตรา 9 และไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 10 และไม่เคยปฏิบัติหน้าที่ใดๆ ในศาลหรือองค์กรอิสระ องค์กรละหนึ่งคน เป็นกรรมการ	เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา 8 (3) (4) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย ... ยกเลิก (4) <i>ประธานวุฒิสภา</i> (5) <i>รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ</i>	แก้ไขตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 203 ไม่มีการแก้ไข คณะกรรมการสรรหาไม่ได้มีที่มาจากองค์กรอิสระใน (4) จึงไม่มีความจำเป็นต้องใช้บังคับแก้ไขตามร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
		<i>(6) พรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคน เป็นกรรมการ</i>	พุทธศักราช มาตรา203 (4)(5)(6)
วรรค 2	ให้เลขานุการวุฒิสภามีเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขานุการวุฒิสภา ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา	ให้เลขานุการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเลขานุการของคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขานุการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา	แก้ไข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช มาตรา203 วรรค 3
วรรค 3	<u>ในการดำเนินการแต่งตั้งบุคคลตาม (4) ในห้องกรออิสระดำเนินการเสนอชื่อบุคคลซึ่งองค์กรนั้น แต่งตั้งเป็นกรรมการสรรหาภายในยี่สิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากเลขานุการวุฒิสภา โดยให้คัดเลือกจาก บุคคลซึ่งมีความเป็นกลาง ชื่อสัตย์สุจริต และมีความเข้าใจในภารกิจของศาล และผู้จะได้รับการคัดเลือก เป็นกรรมการสรรหาต้องได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของกรรมการองค์กรอิสระ ในกรณีที่ไม่มีบุคคลใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่ง ให้ลงคะแนนใหม่อีกครั้งหนึ่ง ในการลงคะแนนครั้งนี้ถ้ามีผู้เข้ารับการคัดเลือกเกินสองคนให้นำเฉพาะคนที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกมาลงคะแนนใหม่ ในกรณีที่มิได้</u>	ยกเลิก	แก้ไข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช...มาตรา 203 (4)

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	<p>คะแนนสูงสุดเท่ากันจนเป็นเหตุให้ผู้ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเกินสองคน ให้ผู้เข้ารับ การคัดเลือกซึ่งได้คะแนนเท่ากันนั้นจับสลาก เพื่อให้เหลือผู้ที่ได้คะแนนสูงสุดสองลำดับแรกเพียงสองคน ในการลงคะแนนครั้งหลังนี้ ถ้ายังไม่มีผู้ใดได้รับคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ของกรรมการองค์กฤษฎา ให้ดำเนินการเพื่อคัดเลือกใหม่ โดยจะคัดเลือกผู้เข้ารับการคัดเลือกที่มีชื่ออยู่ในการคัดเลือกครั้งแรกมิได้</p>		
วรรค 4	<p>ให้เลขาธิการวุฒิสภาประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตาม (4) ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p>	<p>ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกาศรายชื่อกรรมการสรรหาตามวรรคแรก ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป</p>	<p>แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 204 วรรค 1</p>
วรรค 5	<p>ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) หรือกรรมการสรรหาตาม (4) มิไม่ครบ ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือพ้นกำหนดเวลาการคัดเลือกตามวรรคสามแล้วมิได้มีการเสนอชื่อ ให้คณะกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่ปฏิบัติหน้าที่และใช้อำนาจไปพลางก่อนได้โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าคณะกรรมการสรรหา ประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่</p>	<p>ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) (4) (6) หรือกรรมการสรรหามิไม่ครบไม่ว่าด้วยเหตุใดให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาเท่าที่มีอยู่แต่จะทำหน้าที่คณะกรรมการสรรหาได้ ต้องมีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคนและในกรณีคณะกรรมการสรรหามีน้อยกว่าเจ็ดคนหรือมีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการสรรหาไม่อาจปฏิบัติ</p>	<p>แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 203 วรรค 2</p>

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
		<u>หน้าที่เพื่อทำการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญได้ ให้นำความในมาตรา 214 มาใช้บังคับโดยอนุโลม</u>	
วรรค 6	ให้กรรมการสรรหาตาม (4) อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหา ตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา 12 วรรคหก วรรคเก้า และ วรรคสิบ และมาตรา 13 และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	ให้กรรมการสรรหา อยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหาตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา 12 วรรคหก วรรคเก้า และ วรรคสิบ และมาตรา 13 และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อตาย ลาออก ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้าม	เป็นการกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการสรรหาไว้ให้ชัดเจน
วรรค 7	<u>ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมการสรรหาตาม (4) แล้ว จะเป็นกรรมการสรรหาในคณะกรรมการสรรหาสำหรับองค์กรอิสระในขณะเดียวกันมิได้</u>	ยกเลิก	กรรมการสรรหาตุลาการศาลรัฐธรรมนูญไม่มีความเกี่ยวข้องกับองค์กรอิสระ
วรรค 8	ไม่มีการแก้ไข
12 วรรค 1-6	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 7	ภายในสามวันนับแต่วันปิดรับสมัคร ให้เลขาธิการ <u>วุฒิสภา</u> ประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหา ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงานตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย	ภายใน สาม วันนับแต่วันปิดรับสมัครให้เลขาธิการ <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> ประกาศรายชื่อผู้เข้ารับการสรรหา ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับคุณสมบัติและประวัติการทำงาน ตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1
วรรค 8	เมื่อคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่	เมื่อคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักร

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด สรรหาหรือคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังวุฒิสภา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับ การสรรหาหรือคัดเลือกนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของวุฒิสภา	ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด สรรหาหรือคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับ การสรรหาหรือคัดเลือกนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภาผู้แทนราษฎร	ไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1
วรรค 9	ในกรณีที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อที่กลับไปยังคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่วุฒิสภาไม่ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อวุฒิสภาเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภานี้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้	ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใดไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน ให้ส่งรายชื่อที่กลับไปยังคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาหรือที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาลปกครองสูงสุดแล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกบุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้จะเข้ารับการสรรหาหรือคัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1
วรรค 10	เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้วหากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้น	เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประชุมร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้น	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	จากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกตนเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งวุฒิสภาให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่ง ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกเพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว	พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกตนเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่ง ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือก เพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว	พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1
วรรค 11	ให้ประธานวุฒิสภานำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ	ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1
13	ผู้ได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาให้เป็นตุลาการ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 10 (20) (21) หรือ (22) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา 10 (23) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิก	ผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นตุลาการ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 10 (20) (21) หรือ (22) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา 10 (23) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออก	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ในมาตรา 204 วรรค 1

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	ประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อ ประธาน <u>วุฒิสภา</u> ภายในเวลาที่ประธาน <u>วุฒิสภา</u> กำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลา ก่อนที่ประธาน <u>วุฒิสภา</u> จะนำความ กราบบังคมทูล เพื่อทรงแต่งตั้งตุลา การ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐาน ภายในกำหนด เวลาดังกล่าว ให้ถือว่า ผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการ สรรหาหรือคัดเลือกใหม่	หรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าว แล้วนั้นต่อประธาน <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> ภายในเวลาที่ประธาน <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> กำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ ประธาน <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> จะนำ ความกราบบังคมทูล เพื่อทรงแต่งตั้ง ตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดง หลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่	
14	-	-	ไม่มีการแก้ไข
15	ให้ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุม และค่าตอบแทนอื่นตามที่ ประธาน <u>วุฒิสภา</u> กำหนด แต่สำหรับเบี้ย ประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นราย ครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือ กรรมการในคณะกรรมการข้าราชการ รัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบ ข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละ เดือน แล้วแต่กรณี	ให้ประธานกรรมการสรรหาและ กรรมการสรรหาได้รับเบี้ยประชุม และ ค่า ต ่อ บ แ ท น อื่น ต าม ที่ ประธาน <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> กำหนด แต่สำหรับเบี้ยประชุมให้กำหนดให้ ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมใน อัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ ประธานกรรมการหรือกรรมการใน คณะ กรรมการข้าราชการ รัฐสภา ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการ รัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่ กรณี	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร ไทยปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ใน มาตรา 204 วรรค 1
16 - 21	-	-	ไม่มีการแก้ไข
22	เมื่อมีผู้ร้องขอ โดยมีหลักฐานตาม สมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 18 (1) หรือ (3) ให้เลขานุการ <u>วุฒิสภา</u> เสนอเรื่องต่อประธานกรรมการ สรรหาภายในห้าวัน นับแต่วันที่ ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการ สรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว	เมื่อมีผู้ร้องขอ โดยมีหลักฐานตาม สมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 18 (1) หรือ (3) ให้เลขานุการ <u>สภาผู้แทนราษฎร</u> เสนอเรื่องต่อ ประธานกรรมการสรรหาภายในห้า วัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และ ให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักร ไทยปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช ใน มาตรา 204 วรรค 1

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	ในการวินิจฉัย ให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด	แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการวินิจฉัย ให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีเสียงเท่ากัน ให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด	
23-45	-	-	ไม่มีการแก้ไข
หมวด 3 การพิจารณา			
ส่วนที่ 2 การยื่นคำร้องและการยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย			
46	บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ โดยตรงและได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อน หรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา 7 (11) ได้ <u>โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ทราบถึงการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา 48 วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วย โดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับ</u>	บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ โดยตรงและได้รับความเดือดร้อน หรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อน หรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา 7 (11) <u>ได้โดยตรง</u>	แก้ไขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 213

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบ รัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของ ศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	<u>แจ้งความเห็นของผู้ตรวจการ แผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อ ศาลตามมาตรา 48 วรรคสอง</u>		
วรรค 2	ไม่มีการแก้ไข
วรรค 3	ไม่มีการแก้ไข
47	การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา 46 ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิด สิทธิ หรือเสรีภาพอันเกิดจากการ กระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจ รัฐ <u>และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่ง อย่างใด ดังต่อไปนี้</u> (1) การกระทำของรัฐบาล (2) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนด กระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิ ขอให้ ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการ เฉพาะแล้ว (3) กฎหมายบัญญัติขึ้นก่อนและ วิธีการไว้เป็นการเฉพาะ และยังมีได้ ดำเนินการตามขั้นตอน หรือวิธีการ นั้นครบถ้วน (4) เรื่องที่อยู่ในระหว่างการ พิจารณาพิพากษาคดีของศาลอื่น หรือเรื่องที่ศาลอื่นมีคำพิพากษา หรือคำสั่งถึงที่สุดแล้ว (5) การกระทำของคณะกรรมการ ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 192 (6) การกระทำที่เกี่ยวกับการ บริหารงานบุคคลของคณะ	การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา 46 ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิด สิทธิ หรือเสรีภาพอันเกิดจากการ กระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจ รัฐ	เพื่อให้ประชาชน ใช้สิทธิในการฟ้อง ตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ โดยไม่ต้องมีขั้นตอน หรือ ก่อ ให้ เกิด ความล่าช้าโดยไม่ จำเป็น อันเป็นการ ทำให้การร้องทุกข์ ในทางรัฐธรรมนูญ เป็นจริงได้ในทาง ปฏิบัติ

มาตรา	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561	ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ....	เหตุผลในการแก้ไข
	<u>กรรมการตุลาการศาลยุติธรรม</u> <u>คณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง</u> <u>คณะกรรมการตุลาการทหาร</u>		
48 วรรค 1	ภายใต้บังคับมาตรา 47 ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้อง ต่อผู้ตรวจการแผ่นดิน และให้ผู้ตรวจการแผ่นดินพิจารณา ยื่นคำร้องต่อศาลพร้อมด้วยความเห็นภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำร้องจากผู้ร้อง โดยให้ผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ร้องทราบภายในสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว	ภายใต้บังคับมาตรา 47 ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญ ได้โดยตรง	เหตุผลทำนองเดียวกับมาตรา 46 กรณีให้ผู้ถูกละเมิดหรือประชาชนฟ้องตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช.... มาตรา 213
วรรค 2	ในกรณีที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องตามวรรคหนึ่ง หรือไม่ยื่นคำร้องภายในกำหนดเวลา ตามวรรคหนึ่ง ผู้ถูกละเมิดมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลได้		
วรรค 3	ให้นำความในวรรคหนึ่งและวรรคสองมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์ จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย โดยอนุโลม	ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์ จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย โดยอนุโลม	
วรรค 4	ไม่มีการแก้ไข
49-51	-	-	ไม่มีการแก้ไข

2.4 ร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญจัดทำเป็นเรียงมาตรา

การจัดทำร่างปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ พ.ศ. 2561 ได้ปรับปรุงแก้ไขในหมวด 1 ศาล มาตรา 7 หมวด 2 องค์ประกอบศาล มาตรา 8 ถึงมาตรา 26 และหมวด 3 การพิจารณา มาตรา 27 ถึง มาตรา 51 โดยจัดทำเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พ.ศ....เฉพาะมาตราที่ปรับปรุงแก้ไข (ตามบทบัญญัติที่ขีดเส้นใต้) จัดทำเป็นเรียงมาตรา

มาตรา 1

ร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช”

มาตรา 2

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

หมวด 1 ศาล

มาตรา 7

ให้ศาลมีหน้าที่และอำนาจพิจารณาวินิจฉัยคดี ดังต่อไปนี้

(1) – (6) ไม่มีการแก้ไข

(7) คดีเกี่ยวกับการเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่มีผลให้สมาชิกสภา ผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา หรือกรรมการ มีส่วนในการใช้งบประมาณรายจ่าย

(8) – (13) ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 8

ศาลประกอบด้วยตุลาการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งจากบุคคลดังต่อไปนี้

(1) ผู้พิพากษาในศาลฎีกาซึ่งดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลฎีกามาแล้ว ไม่น้อยกว่าสามปี ซึ่งได้รับคัดเลือกโดยที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา จำนวน สามคน สองคน

(2) ไม่มีการแก้ไข

(3) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขานิติศาสตร์ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในด้านกฎหมายมหาชน ซึ่งได้รับการสรรหาจากดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่ง ศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการ เป็นที่ประจักษ์ จำนวน หนึ่งคน สามคน

(4) ผู้ทรงคุณวุฒิสาขารัฐศาสตร์หรือรัฐประศาสนศาสตร์ซึ่งได้รับการสรรหาจากผู้ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์ของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาแล้วเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี และยังมีผลงานทางวิชาการเป็นที่ประจักษ์ จำนวนหนึ่งคน สองคน

(5) ยกเลิก

วรรคสอง ไม่มีการแก้ไข

วรรคสาม ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 9

(1) (2) ไม่มีการแก้ไข

นอกจากคุณสมบัติตามมาตรา 8 แล้วตุลาการต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย

(3) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สำหรับสาขานิติศาสตร์ต้องมีความรู้ความสามารถด้านกฎหมายมหาชน

(4) (5) ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 10 ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 11

เมื่อมีกรณีที่จะต้องสรรหาผู้สมควรได้รับการแต่งตั้งเป็นตุลาการตามมาตรา 8 (3) (4) ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย

(1) (2) (3) ไม่มีการแก้ไข

(4) ประธานวุฒิสภา เป็นกรรมการ

(5) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม เป็นกรรมการ

(6) พรรคการเมืองทุกพรรคที่มีสมาชิกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรพรรคละหนึ่งคนซึ่งเลือกกันเองให้เหลือสามคน เป็นกรรมการ

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นเลขานุการคณะกรรมการสรรหา และให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรปฏิบัติหน้าที่เป็นหน่วยธุรการของคณะกรรมการสรรหา

วรรคสาม ยกเลิก

ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกาศรายชื่อคณะกรรมการสรรหาตามวรรคแรกให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป

ในกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการสรรหาตาม (2) (4) (6) ไม่ว่าด้วยเหตุใด ให้คณะกรรมการสรรหาประกอบด้วยกรรมการสรรหาทำที่มีอยู่ แต่จะทำหน้าที่กรรมการสรรหาต้องมีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคน หรือในกรณีคณะกรรมการสรรหาไม่น้อยกว่าเจ็ดคน หรือ

มีเหตุอย่างหนึ่งอย่างใด อันเป็นเหตุให้คณะกรรมการสรรหาไม่อาจปฏิบัติหน้าที่เพื่อทำการสรรหา
คณะตุลาการรัฐธรรมนูญได้ให้นำความในมาตรา 214 มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ให้กรรมการสรรหาอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งจนถึงวันก่อนวันที่มีกรณีที่ต้องสรรหา
ตุลาการใหม่ แต่ไม่รวมการสรรหาใหม่หรือการสรรหาเพิ่มเติมตามมาตรา 12 วรรคหก วรรคเก้า
และ วรรคสิบ และมาตรา 13 และให้กรรมการสรรหาดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ เมื่อตาย
ลาออก ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้าม

วรรคเจ็ด ยกเลิก

วรรคแปด ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 12

วรรคแรก ไม่มีการแก้ไข

วรรคสอง ไม่มีการแก้ไข

วรรคสาม ไม่มีการแก้ไข

วรรคสี่ ไม่มีการแก้ไข

วรรคห้า ไม่มีการแก้ไข

วรรคหก ไม่มีการแก้ไข

ภายในสามวันนับแต่วันปีครบสมควรให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรประกาศรายชื่อผู้
เข้ารับการสรรหา ให้ประชาชนทราบเป็นการทั่วไป ประกาศดังกล่าวให้ระบุนรายละเอียดเกี่ยวกับ
คุณสมบัติและประวัติการทำงาน ตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนดด้วย

เมื่อคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา และที่ประชุมใหญ่ตุลาการในศาล
ปกครองสูงสุด สรรหาหรือคัดเลือกได้บุคคลใดแล้ว ให้เสนอชื่อไปยังสภาผู้แทนราษฎร เพื่อ
พิจารณาให้ความเห็นชอบ โดยผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกนั้นต้องได้รับความเห็นชอบจากสภา
ผู้แทนราษฎรด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่ง ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ของสภา
ผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบผู้ได้รับการสรรหาหรือคัดเลือกรายใด
ไม่ว่าทั้งหมดหรือ บางส่วน ให้ส่งรายชื่อที่กลับไปยังคณะกรรมการสรรหา ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา
หรือที่ประชุมใหญ่ ตุลาการในศาลปกครองสูงสุด แล้วแต่กรณี พร้อมด้วยเหตุผลเพื่อให้ดำเนินการ
สรรหาหรือคัดเลือก บุคคลใหม่แทนผู้นั้น ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่
วันที่สภาผู้แทนราษฎรไม่ให้ความเห็นชอบ แล้วเสนอต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อให้ความเห็นชอบ
ต่อไป โดยผู้ซึ่งไม่ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรในครั้งนั้น จะเข้ารับการสรรหาหรือ
คัดเลือกในครั้งใหม่ไม่ได้

เมื่อมีผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรแล้ว หากเป็นกรณีที่ประธานศาลรัฐธรรมนูญ พ้นจากตำแหน่งด้วย ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบประมุขร่วมกับตุลาการซึ่งยังไม่พ้นจากตำแหน่ง ถ้ามี เพื่อเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานศาลรัฐธรรมนูญ และแจ้งผลให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรทราบ ในกรณีที่ผู้ซึ่งสภาผู้แทนราษฎรให้ความเห็นชอบยังได้ไม่ครบจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือก แต่เมื่อรวมกับตุลาการซึ่ง ยังดำรงตำแหน่งอยู่ ถ้ามี มีจำนวนถึงเจ็ดคน ก็ให้ดำเนินการประชุมเพื่อเลือกประธานศาลรัฐธรรมนูญได้ และเมื่อโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมแต่งตั้งแล้ว ให้ศาลดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไปพลางก่อนได้ โดยในระหว่างนั้นให้ถือว่าศาลประกอบด้วยตุลาการเท่าที่มีอยู่ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือก เพิ่มเติมให้ครบตามจำนวนที่ต้องสรรหาหรือคัดเลือกต่อไปโดยเร็ว

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงแต่งตั้งประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการ และเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการ

มาตรา 13

ผู้ได้รับความเห็นชอบจากสภาผู้แทนราษฎรให้เป็นตุลาการ โดยที่ยังมิได้พ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 10 (20) (21) หรือ (22) หรือยังประกอบวิชาชีพตามมาตรา 10 (23) อยู่ ต้องแสดงหลักฐานว่าได้ลาออกหรือเลิกประกอบวิชาชีพดังกล่าวแล้วนั้นต่อประธานสภาผู้แทนราษฎรภายในเวลาที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด ซึ่งต้องเป็นเวลาก่อนที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรจะนำความกราบบังคมทูล เพื่อทรงแต่งตั้งตุลาการ ในกรณีที่ไม่ได้แสดงหลักฐานภายในกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าผู้นั้นสละสิทธิ และให้ดำเนินการสรรหาหรือคัดเลือกใหม่

มาตรา 14 ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 15

ให้ประธานกรรมการสรรหาและกรรมการสรรหาได้รับเชิญประชุมและค่าตอบแทนอื่นตามที่ประธานสภาผู้แทนราษฎรกำหนด แต่สำหรับเชิญประชุมให้กำหนดให้ได้รับเป็นรายครั้งที่มาประชุมในอัตราไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของประธานกรรมการหรือกรรมการในคณะกรรมการข้าราชการ รัฐสภาตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการรัฐสภาได้รับในแต่ละเดือน แล้วแต่กรณี

มาตรา 16 – มาตรา 21 ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 22

เมื่อมีผู้ร้องขอ โดยมีหลักฐานตามสมควรว่าตุลาการผู้ใดพ้นจากตำแหน่ง ตามมาตรา 18 (1) หรือ (3) ให้เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเสนอเรื่องต่อประธานกรรมการสรรหาภายในห้าวัน นับแต่วันที่ได้รับการร้องขอ และให้คณะกรรมการสรรหาวินิจฉัยให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ในการ

วินิจฉัย ให้ถือเสียงข้างมาก กรณีที่มีเสียงเท่ากันให้ประธานกรรมการสรรหาออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด หลักฐานตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการสรรหากำหนด

มาตรา 23 ถึง มาตรา 45 ไม่มีการแก้ไข

หมวด 3 การพิจารณา

ส่วนที่ 2 การยื่นคำร้องและการยื่นหนังสือขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัย

มาตรา 46

บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้ อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา 7 (11) ได้เพราะเหตุ ผู้ร้อง ไม่มีหนทางที่จะต่อสู้โดยวิถีทางกฎหมายด้วยวิธีอื่นใด หรือสิทธิทางกฎหมายมีอยู่แต่กระบวนการถึงที่สุดแล้ว

มาตรา 47 ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 48

ภายใต้บังคับมาตรา 47 ผู้ใดถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้ ถ้าผู้นั้นเห็นว่าการละเมิดนั้นเป็นผลจากบทบัญญัติแห่งกฎหมายขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ให้ยื่นคำร้อง ต่อศาลรัฐธรรมนูญได้โดยตรง

วรรคสอง ยกเลิก

วรรคสาม

ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับแก่กรณีผู้ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพประสงค์จะยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอให้ศาลมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญด้วย โดยอนุโลม

วรรคสี่ ไม่มีการแก้ไข

มาตรา 49 ถึง มาตรา 51 ไม่มีการแก้ไข

2.5 การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

งานวิจัยได้จัดทำร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เพื่อให้เป็นกฎหมายที่นำไปบังคับใช้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้นำเอาตัวร่างปรับปรุงแก้ไขไปสู่การจัดทำการรับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง โดยตรงจากการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งได้ข้อเสนอแนะและท้วงติงจากการรับฟังความคิดเห็นนั้นมา ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..)

พุทธศักราช และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ. ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นจนเป็นร่างปรับปรุงแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ..) พุทธศักราช และร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ (ฉบับที่ ..) พ.ศ.